

UTOLSÓ FIGYELMEZTETÉS - AZ ÚJ NEMZEDÉK LAPJA

Uf

- Beszélgetés Szerencsés Károllyal – 12. o.
- Szövetséges állapot – 21. o.
- Oli bácsi a középosztályról – 28. o.

2004. április, VI. évf., 4. szám • www.ufi.hu

Az európai helyzet egyre fokozódik

148 Ft

UTOLSÓ FIGYELMEZTETÉS: MENTŐS RENDSZERVÁLTOZTATÁST!

• **Bohócnak tartják**
...sajnálom, mert minden ilyen klub rendezvényre, ha most nem úgy alakul, ahogy alakult, hogy a titkárnóm gyerekeit elvitték kórházba, akkor itt ezeket a kiadványokat fel is tudtam volna mutatni. Nekem nem jutott eszembe, meg nem jutott időm rá, hogy két zsákkal betegyek, bár tulajdonképpen a zsákos miniszter általában nagyobb, mert ugye a minisztereket bohócnak tartják, tehát ezért ez kifejezetten jó benyomást keltett volna, hogy zsákból osztogatom az uniót. (Csillag István a Kispesti Liberális Klub rendezvényén, március 1.)

Zsákba macska, zsákból unió.

• **Pénz számolva, asztal verve jó?**

– Az unióval a megállapodás a Fidesz-kormány idején született, és nem emlékszem, hogy Németh Zsolt verte volna az asztalt a megállapodás ellen.

– Arra sem emlékszem, hogy Kovács László verte volna az asztalt.

– Én ellenzékben voltam és nem volt előttem asztal. (Kovács László, Magyar Hírlap, március 5.)

Meg épp cipő sem, mint elődömnök az ENSZ-ben.

• **Mamika**

Március nyolcadika előtt valami szebbre vágytak? Miért? Lendvai Ildikó szerint a parlamentben amúgy minden nap „anyád” napja van. (Magyar Nemzet, március 6.)

Ildikó, a nőnap nem anyák napja!

• **Hasonlat**

Miután kivonulnak a közjogi méltóságok, a fúvósenekar és a Nemzeti Lovas Díszegység, megindul a közönség és komótosan áramlik a Nemzeti Múzeum felé. A kormányfő beszéde, úgy tűnik, nem hiányzik a népnek; jogos,

kinek kell a feken tartott indulatok tojásos habzása? (Nagy Viktória, ma.hu, március 16.)

Habzási hóbort.

• **Döbrentei leszállt**

Amikor megkérdezték, fogyasztott-e alkoholt, azt válaszolta, hogy két pohár bort ivott, a szag miatt pedig cukorbetegségére hivatkozott. A gép parancsnoka ezután arra hivatkozva szállította le a költőt, hogy információja szerint az utas jelenléte kockázatot jelent. Döbrentei egészen másként emlékszik az esetre. A Magyar Rádió elmondta: előző este az alternatív Kossuth-díj átvétele után kölyökpeszgővel koccintott. Mint fogalmazott, ezt véletlenül fél Magyarországnak látta, és jókat röhögött. Valóban szeretett volna tíz példány Magyar Nemzetet venni. Amikor kiderült, hogy a standnál nincs, ő csak annyit közölt az eladóval, hogy ezt különösnek tartja. (Inform-Data lapszemle, márc. 16.)

A szagos cukorbeteg kölyökpeszgővel koccintva kacagtat.

• **Fullánk: Az Anettká lap Anettkának elege lett a sértegetésekből. Egyébként is, egy ürha-jós jelölt nem engedheti meg magának, hogy lekurvázzák. (Fullánk, márciusi szám)**

Féltve őrzött hírnév.

• **„Kukaki Laci” vállalásai**
Ezennel fogadom, hogy nem fogom a kutyám orrában élő kukacokat a gyereked arcába rázni, mert erre megkértél. (Majdnem ütöttem.) Megígérem, hogy nem fogom a kutyámban termelődő pisit és kakit a homokozóba gyűjteni. (Itt már tényleg majdnem.) Mert erre is megkértél. Megígérem, hogy kiszedem a belét, hiszedem a veséjét, leborotválom a szőrét, kioperálom a hangszálait és szigorúan porázon vezetem magam mellett a bal oldalon. (Fontos c. lap, II. évf. 4. szám)

Megfelelési kényszer.

• **Ok-okozati viszony**

Dúdolom a magyar nótát, mert nem iszom Coca Colát. (A Pajzs Szövetség „nemzetmentő és nemzetegyesítő nagygyűlésének” egyik transzparense, március 15.)

Sálalálá.

• **Ajándék**

A verseny még három hétig tart, minden héten bemutatjuk a győztesnek ítélt vermet ábrázoló fotót, végül pedig a teljes dokumentációból kiválasztva a legeslegpompásabbat. A heti nyerteseket és a pályázat győztesét megajándékozunk, remélve, hogy ilyenjük még nincs otthon vagy nyolc. (Népszabadság, A hónap kátyúja, március 20.)

Második olvasásra értelmes

• **Adott a pálya**

„A tököli repülőtér legnagyobb értéke a hatvan méter széles, kétezer-ötszáz kilométer hosszú kifutópálya” – mondta az Indexnek Talabos Gábor, a létesítményt az ÁPV Rt.-től bérlő Master Sky Szolgáltató Kft. ügyvezető igazgatója. (Index.hu, március 29.)

Annakidején szovjet elvtársak útmutatásával egészen Moszkváig építették a kifutópályát, így Tököl és a Zsukovszkij légibázis között még a műszaki okokból repülőképtelen Migeek is teljesíthettek órjáratot. Azóta sajnos a feltörő kénsva a pálya nagy részét megsemmisítette.

• **Klerikális reakció**

A Vatikán Brüsszel hivatalain, plenáris és bizottsági ülésén keresztül Prodistul és Strasbourgostul egész Európát le akarja nyúltni, és be akarja kebeleznit. Méghozzá elképesztő gyorsasággal és agresszivitással. (Kósáné Kovács Magda szocialista politikus a Hetekben)

Magdi néni megmongya a frankót.

Tartalom

Beszélgetés Szerencsés Károllyal

Interjúnk a 12–13. oldalon olvasható.

• A hónap nyertese és vesztese	3
• Fő a biztonság	3
• Verseny & Európa	3
• A terror napja Madridban	4
• Balkáni játékok	5
• Magyarország biztonsága	6
• Vérvonal	8
• Egyenlők és egyenlőbbek	10
• Választás orosz módra	11
• Harc a nemzeti demokráciáért	12
• Vissza a gyökerekhez	14
• Aluljáróézés	15
• Szelíd színanary	18
• Még jobbra át!	18
• A hájjog-kovács	19
• Kicsi a bors, de gokart	20
• Szövetséges állapot	21
• Új-Zéland	22
• Tokaj	23
• Végkiürítés	25
• Teleki Pál halála	26
• Hal és háló	27
• Kereskedelmi ízek	27
• A középosztályról	28
• Bohóc a homokozóban	29
• Ibolyán túli sugárzás	29
• Állandó párbeszédben	30

↑ Szanyi Tibor
a hónap nyertese

A hónap nyertese Szanyi Tibor. De most miért, nem? Hiszen nem csinált semmit. Saját volt cége (abban ül az öcsikéje) teljesen szabályos közbesz-eljárást nyert Szanyi mostani cégétől (Földművelésügyi Minisztérium), a felügyelőbizottság megvizsgálta az ügyet, a dolog átesúszott, készpassz. Az, hogy volt már erre precedens, neki csak jó hír: kétszer lehet ugyanazon folyóba lépni, de kétszer ugyanazt a csülökpörköltet már nem lehet találni a népek. Szanyi oldalán áll még a forrósodó hangulat, EU-kampány és a Sztárbox: ma ugyan a kutyát sem érdekli, hogy melyik barom, már megint, mennyit lopott. Az ő oldalán áll Keller, aki áll, csak áll a pince előtt, csörgeti a kulcsait és fellebbezgeti a bírósági döntéseket. Szanyi oldalán áll a média, amely állkapocsögörcsöt kapna a sikongatástól, ha mindez négy évvel ezelőtt történt volna, ma viszont annyit tesz, hogy tézis, antitézis. És a szintézis már elmarad.

↓ A Ferrari
a hónap vesztese

Nem elég, hogy Baumgartner Zsolt fájdtítja a legendás istálló vezetőinek fejét, a miniszterelnök is szájára vette az ágaskodó fekete paripásokat. Odanyilatkozott ömedgyessypétersége a szocialisták szegedi kongresszusán (ahol körülbelül olyan felszabadult volt a hangulat, mint egy márciusi emeszpé kongresszuson), hogy abba kéne hagyni a veszekedést, az uniós parlamenti választásra kellene koncentrálni, a dodzsemről át kéne térni a Ferrarira, mert „az sikeres és amúgy is piros”. Nekem nem tetszett a dolog, szerintem a miniszterelnök megsértette a dodzsemek jogait, sürgősen bocsanatot kellene kérni tőlük és vigyázni kellene arra is, hogy szegény Ferrarit ne hogy szóba hozzák magyar állami milliárdokkal, a száguldó cirkusz álmoskönyvében ugyanis ez szívás-sorozatot jelent. A szocialistákkal kapcsolatban pedig nem érdemes még dodzsemről sem beszélni, elég nekik a pedálos kisautó.

Verseny & Európa

Már csak néhányat kell aludni és ünnepelhetjük, hogy uniós polgárok lettünk, vagy éppen sirathatjuk Magyarországot függetlenségét, esetleg közömbösen vállat vonhatunk – kinek melyik megoldás áll közelebb a szívéhez. EU-csatlakozásunk nem jelent ugyan a rendszerváltoztatáshoz hasonlítható paradigmaváltást mindennapjainkban, de nem is hagyja érintetlenül életünket.

Apokban Csillag István monda, hogy Magyarországnak pozicionálnia kell magát Európa gazdasági térképén, ki kell találnia, miben tud kiemelkedni és milyen képet szeretne mutatni magáról. A magunk részéről nem túl gyakran értünk egyet a Nagy Kilométermágussal, de jelen esetben igaz van. Újabb, a gulyás-pálinka-Halászbástya háromszögön túli területeken kell megvetnünk a lábunkat, hogy sikeres ország lehessünk. Egy ideje ugyan pornónagyhatalomként is emlegetnek minket (elsősorban Kovi mester áldozatos térítő tevékenységének köszönhetően), de erre mégsem alapozhatjuk imázsunkat a következő száz évben.

Ha mindez nem is fog egyik pillanatról a másikra megvalósulni, a csatlakozás néhány pozitív hozadékában akkor is reménykedhetünk. Például abban, hogy azon befektetők, akiknek a szemében eddig Ázsia, vagy legalábbis Balkán voltunk, májustól legalább Európa-Külsőként tartanak számon minket, és ennek megfelelően számolnak Magyarországgal, mint befektetési célponttal.

„Európa nagy erőforrása és áramtelepe mindig az itt élő népek öntudatos, egymás ellen és egymás mellett folytatott versenyéből táplálkozik majd. Európa, melynek lakosai közös nyelvet beszélnek, melynek népei elvesztették történelmi öntudatukat, népi becsvágyukat, megszűnne Európa lenni a szónak abban az értelmében, ahogyan az volt, az utolsó háromszáz esztendőben, mikor valóság-

Unalomig ismételt, de tényleg jó példa Írország uniós története: az ír szeptep és a füstös pubok, mint hagyományos arculati elemek mellett sikeresen tették (figyelem, lokális szitokszó következik!) országimázsuk részévé a high-tech ipart és a szolgáltató szektort. Hasonló eredményeket az uniós források okos és nagy határfokú felhasználásával érhetünk el, aminek alapvető feltételei a jól működő intézményi háttér (ennek meglétét illetően, Kovács Lászlóval ellentétben, erősen szkeptikusak vagyunk), a kormányzati szintű, átfogó fejlesztési koncepció (nem, nem Európa-terv szintű ad hoc izé), valamint a verseny- és a civil szféra kezdeményezőkézsége, befektetéseket vonzó eredeti ötletei.

» Már csak néhányat kell aludni és ünnepelhetjük, hogy uniós polgárok lettünk «

san az emberi akarat áramtelepe volt az egész világ számára. Európa ereje a sokszínűség, az ellentét, a vita, az emlékezés, a bizonyítás és a különbözőség.” – mindezt Márai Sándor vetette papírra 1942-ben. Ehhez túl sok okosságot mi sem tudunk hozzátenni, így csak annyit fűzünk még a magyar gazdaság uniós versenyéhez: hajrá!

– BALOGH ÁKOS GERCELY

„A szerkesztő azt üzenté”

Fő a biztonság

Még szerencse, hogy államunkat komoly tényezők vigyázzák, biztonságban vagyunk, mostantól több rendőr járőrözik az utcán, a vonaton is beletúrnak uszonászacskónkba, nehogy a szalámisszendvicsbe pirosarany helyett dinamitot rejtünk – legalábbis ez derült ki J. F. ingatlanügynök és perpillanat illetékes elvtárs tájékoztatójából. Megnyugodtunk, azonban a kutató-kereső fajtából vagyunk gyúrva, ezért ebben a hónapban annak jártunk utána, hogy

mi történt Spanyolországban, és okos dolog-e a magyar haderő radikális leépítése. Akkor, amikor tőlünk délre, Koszovóban etnikai tisztogatás zajlik, miniszterelnök-gyilkossággal váltogatva. Írunk a furesa uniós bővítéséről, ahol elég alaposan elbántak velünk, példának okáért még nem nyithatunk cukrászdát Bécsben csak úgy ukmukkfukk. Az Önök kedvéért gokartoztunk, Új-Zélandon és Bélgakonzerten jártunk, az eredményt Puncs rovatunkban olvashatják. Megunthatatlan Oli bátyánk pedig odazúza a fiatal leninistáknak, és a középosztályról mongya meg a frankót.

– A. B. A.

Spanyol tragédia • Koszovói szakítás • Magyar haderőreform: nem vagyunk bátrak, csak vakok?

Az európai biztonsági helyzet fokozódik

Miközben a vélhetően iszlámista terroristacsoport(ok) által elkövetett madridi merénylet sokkja miatt a választásokon megbukott a jobbközép Aznar-kabinet, addig a kontinens másik felén, Koszovóban az albán többség elérkezettnek látja az időt a még odahaza maradt szerbekkel való leszámolásra. Összeállításunkban a napjaink európai biztonságpolitikáját meghatározó események mellett szemügyre vesszük a magyar haderőreform állását, külön figyelmet fordítva a térségünk destabilizációjával kapcsolatos aggodalmakra.

A terror napja Madridban

A 2004. március 11-i madridi merényletsorozat alapvetően arra kényszeríti az európai társadalmakat, az európai politikai eliteket, hogy átértékeljék az egyes tagállami, illetve a közösségi külpolitikákkal kapcsolatos addigi véleményüket, hozzáállásukat.

Miert és hogyan alakultak így a folyamatok, s vajon a terror gyakorolt-e hatást a politikára, vagy csak kihasználta azt a lehetőséget, amelyet az európai politikai elit célkitűzései és az európai társadalom óhajai közötti szakadék biztosított számára?

Ez év márciusának legelején a spanyol néppárt, a Partido Popular vezetői viszonylag nyugodtan hajthatták álomra fejüket, hisz politikai tömörülésük 10 százalék körüli fölényt tudhatott magáénak a konkurens szocialistákkal szemben. Népszerűségük egyértelműen a szuperlatívuszokkal illelhető gazdaság- és társadalompolitikájuknak, illetve az ezt leginkább megérvő, ará-

nyaiban a spanyol társadalom legnagyobb részét kitevő középrétegek támogatásának volt köszönhető. A társadalmi klíma illetően alakulásából a már nyolc éve kormányzó jobboldal duplán profitálhatott, hiszen számára így – még egy új, de megfelelően „bevezetett” miniszterelnök-jelölttel is – megtarthatónak tűnt a kormányzati pozíció, s a teljes politikai siker fényében távozó miniszterelnök, José María Aznar számára pedig egy új, európai uniós karrierpálya nyílhatott volna meg. Azonban 2004. március 11-ének reggelén az Atocha pályaudvaron minden megváltozott. A merényletsorozat után nem volt kétséges, hogy mindez nem kis hatással lesz a három nap múlva

Kétszáz ember halt meg a pusztító terrortámadásban

esedékes választásokra. A kérdés csak az volt, hogy mindez a kormányzati pozícióját megőrizni kívánó néppárti, vagy éppen fordítva, a kormányzati pozíciót megszerzeni kívánó szocialista törekvéseket szolgálja-e inkább. Ez a dilemma okozta azokat a politikai marketing-lépéseket, kampányfogásokat mindkét párt részéről, amelyek még inkább felerősítették a terrortámadás hatását, s egyfajta új színezetet, új üzenetet társítottak hozzá. Amennyiben a közvélemény számára elfogadható lett volna az a kormányzati magyarázat, hogy az ETA (Euskadi ta Askatasuna – Baszkföld és Szabadság) áll a robbantássorozat hátterében, úgy a kormányzásának nyolc éve alatt

az ETA-val szemben következetesen és egyre nagyobb szigorral fellépő Aznar-kabinet profitál, s tudja politikai haszonná alakítani a társadalmi utóhatást. Ezzel szemben, ha valamely iszlám fundamentalista szervezet sejlík fel a háttérben – akár az Alkaida, akár más, esetleg marokkói szervezet –, akkor a spanyol ellenzék kerül helyzetelőnybe, amely az utóbbi másfél évben folyamatosan támadta a kormányt külpolitikájára, s annak biztonságpolitikai kockázata miatt. Mindezek miatt egyértelmű, világos, s a politika világától távol élő ember számára legalábbis visszatartó volt, ahogy a terrortámadással kapcsolatos teóriák beépültek az utolsó pillanatok kampány-

stratégiájába. Amíg a kormányoldal elfedni és agyonhallgatni igyekezett a nem a baszk szeparatistákra utaló nyomokat, addig az ellenzéki szocialisták a felszínen fennen hirdetett kampányszünet mögé bújva, őrült sms- és mobiltelefonos kampányba kezdtek, amely egyértelműen a kormányzat lejárását célozta az iszlám fundamentalista háttér megszűntetésével. A következmény: a spanyol választásokon kimagasló részvételi arány, amely leginkább az új kampánytechnikák által megszólított, addig apolitikus, kifejezetten háborúellenes fiataloknak volt köszönhető, akik protest-szavazóként – tehát nem a szocialisták mellett – a kormány ellen voksoltak.

A győztes szocialisták miniszterelnök-jelöltje, Zapatero kormányprogramjával kapcsolatos első bejelentése az volt, hogy a spanyol külpolitika visszatér hagyományos háromszatú értékrendszeréhez, azaz újra az európai, latin-amerikai és mediterrán prioritások lesznek Spanyolország számára az elsődlegesek, s ezeknek, valamint választási ígéreteiknek következtében ki fogják vonni a spanyol csapatokat Irak területéről. Két következtetést szűrhetünk le ebből. Az első tisztán spanyol belpolitikai. A spanyol szocialisták, mivel a gazdasági és társadalmi folyamatok menedzselésében kifejezetten sikeres Aznar-kormányon éveken át nem találtak politikai fogást, kapva kaptak az alkalmon és lehetőségen, hogy kül- és biztonságpolitikai alternatívát adhassanak a spanyol választóknak, amikor a néppárti kabinet – füttyülve a spanyol társadalom 85 százalékának véleményére, s erősítve az atlanti kapcsolatokat – belevágott az iraki kalandba. Ez az egy dolog volt, ami a szocialistákat markánsan megkülönböztette a néppárti iránytól, és pontosan ez az az unikális jelleg, aminek következtében választási szempontból addig marginális külpolitikai törek-

vések a középpontba kerültek, s a közeljövőben és középtávon valószínűleg ott is maradnak.

Mindebből pedig már egyenes út vezet a második következtetésig. Az a hatás, amelyet e terrorfolyamat a spanyol politikai életre és kormányzatra gyakorolt, végigsöpör – hol erősebben, hol gyengébben – Európa államain, formálja és átalakítja a különböző politikai erők külpolitikához, biztonságpolitikához való viszonyát, s így nagymértékben befolyásolja a közösségi szintű külpolitikai állásfoglalásokat, s természetesen az euroatlanti kapcsolati rendszert is.

A kérdés az, hogy mindezért csupán a terrorizmust tesszük-e felelőssé, vagy azt az európai politikai elitet, amely kormányzati pozícióba kerülve elfeledkezik arról, hogy az őt megválasztó társadalmat képviseli. Habár a demokrácia keretei lehetővé teszik számára, hogy a ciklus alatt sajátosan tág keretek között értelmezze a rá ruházott hatalmat, mégsem ártana néha, ha erkölcsi és etikai alapokat figyelembe véve nem menne következetesen szembe a társadalmi elvárásokkal, s nem tenné lehetővé a terrorista, szeparatista szervezetek számára, hogy ezen elmentmondásokat kihasználva – mivel a politikára nem tudnak közvetlenül hatni – a választópolgártársadalmon keresztül zsarolják meg a politika-csinálókat.

– GIRÓ-SZÁSZ ANDRÁS

A békéért tüntettek

Balkáni játékok

A csaknem három tucat halálos áldozattal és több ezer szerb elűzésével járó márciusi koszovói zavargások nyomán öt éve, a tartomány nemzetközi ellenőrzés alá helyezése óta először hangzott el hivatalos tisztségviselő – a finn Harri Holkeri, az ENSZ-közigazgatás vezetője – szájából az az egyébként szinte mindenkinek evidenciaként ható felismerés, miszerint többé nem tartható a soknemzetiségű Koszovó koncepciója.

A tartomány jelenlegi faramuci jogi státusza messze nem tükrözi a realitásokat. A NATO légi akcióját utólag legitimizáló 1999. júniusi 1244-es ENSZ Biztonsági Tanácsi határozat a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság (és nem Szerbia) részeként definiálta a tartományt, egyben a KFOR által biztosított nemzetközi ellenőrzés alá helyezte, kizárva a belgrádi szövetségi szuverenitás gyakorlati érvényesülését. Bár a közigazgatást formálisan azóta a nemzetközi közösség működteti, a védnökség a gyakorlatban a koszovói albán állam választások által is legitímált létrejöttét jelentette. A már az 1999-es háború előtt is mindössze a lakosság kb. 10%-át kitevő s azóta részben elmenekült szerbség mostanra szinte teljes egészében a tartomány egyébként érbányászata miatt stratégiai fontosságú északi csücskébe szorult vissza – ahol többségben maradt –, s a két etnikai entitás gyakorlatilag hermetikusan elvált egymástól. (A mostani zavargások egyik színtere, Kosovska Mitrovica, a tartomány második legnagyobb városa, éppen e vonalon fekszik.) A két közösség álláspontja a jövőt illetően kibékíthetetlen: az albánok független, egységes – és kimondatlanul: a szerbektől megtisztított – Koszovót akar-

nak, a szerbek pedig egy szerbesen Szerbiához tartozó, etnikai alapon enklavizált/kantonizált tartományt. (A realitások talán állva utoljára Milosevics álmódosított a kétmillió albántól megtisztított Koszovóról, erre a kísérletére azonban ráment a vágy tárgya és ő maga is.) Ezzel szemben a nemzetközi közösség mind a mai napig egy „soknemzetiségű, demokratikus” Koszovóról vizionál,

» *Az albánok független, egységes – és kimondatlanul: a szerbektől megtisztított – Koszovót akarnak* «

amelynek létrehozása mindazonáltal nemcsak azért lehetetlen, mert mindkét közösség elutasítja a multikulti eme helyi változatát, hanem azért is, mert minden további lépést megelőzően először döntést kellene hozni Koszovó államjogi státuszáról. S mivel meghaladott alapelvei („határok sérthetlensége”) felmondásának következményeitől való félelme rabjaként nem meri vállalni a realitást – az elszakadás – elismerését, a szerb szuverenitás pedig nyilvánvalóan anakronisztikus, Koszovó eufemisztikusan megfogalmazott „végső státuszáról” majd valamikor a ködös jövőben szándékozik dönteni. A csodavárás „stratégiája” ez: ha megszeretik, vagy leg- »

» alább megszokják egymást az albánok és a szerbek. Ezért ragaszkodott a külföld a JSZK jogutódlásához, s kellett Montenegró vonakodása és szabatálása ellenére létrehozni hároméves próbaidőre az egyébként szinte egyáltalán nem működő Szerbia-Montenegró nevű valamit. (Enélkül az utolsó jogi függőfalevél is lehullana Koszovó valódi hovartartozásáról.)

Ezt a projektet kezdték megenni az albánok, akik ráadásul úgy látták, hogy mindenféle „útitervvel” meg „bizalomerősítő lépésekkel” (pl. energetikai rendszerek helyreállítása és összekapcsolása) vissza akarják őket édesgetni Szerbiához. A nyilvánvalóan szervezett és katonás pontossággal le-

» *A realitásokhoz közelítő, optimális megoldás természetesen Koszovó függetlensége lenne a szerblakta területek Szerbiánál hagyásával*«

bonyolított márciusi albán etnikai tisztogatás arra irányult, hogy az északi tömbön kívül élő szerb szórványokat felszámolja, s kész helyzetet terem-

ve gyengítse a „multikulturális” Koszovó melletti érveket. A realitásokhoz közelítő, optimális megoldás természetesen Koszovó függetlensége lenne, a mára élessé vált etnikai választóvonalától északra fekvő szerblakta területek Szerbiánál hagyásával.

Erre azonban a három szereplő közül egyelőre egyik sincs felkészülve. – BENKŐ LEVENTE

Magyarország biztonsága

Ha poénkodni akarnánk a magyar expedíciós haderő koncepcióján, akkor azt mondanánk: Borneó és Celebesz, magyar volt és magyar lesz! De a téma komolysága megköveteli tőlünk is, hogy mellőzzük a kocsmaasztal mellett nagyiparban űzött birodalmi koncepció-szövegetést, vegyük hát korrekten a figurát.

A jelenlegi haderőreformmal és a hadsereg állapotával kapcsolatban előljáróban le kell szögezni, hogy 1990 óta négy kormány alatt volt mostohagyermek ez a terület, és inkább ne firtassuk, melyik miniszter volt a leggyengébb: messze nem a mostani.

A jelenlegi kormány, folytatva a tízéves hagyományt, 2002-ben új haderőreformba kezdett. Ennek központi eleme a sorozás megszüntetése és a profi haderő létrehozása lett, megspékelve a nehézerők, a páncélosok és az önjáró tűzéréség radikális leépítésével. A „harco-

72-es harcokosi. Megszűnik számos laktanya, háttérintézmény, közel a felére csökken a Katonai Felderítő Hivatal (a szomszédos országokkal foglalkozó részlegeket építik le leginkább), és még folytathatnánk. Ehelyett lesz egy 30.000 fős, gyorsabban mozgatható, jobban kiképzett, mobilabb hadsereg, ami valós harcra létszámában nem sokkal marad el a három dandáros változattól. Sok mindent lehet erre a koncepcióra mondani, de azt nem, hogy nem bátor. Túlzottan is az. Pozitívuma, hogy számos felesleges pénznyelő szervezet meg-

Ha Magyarország Belgium, Portugália vagy Hollandia lenne, stabil szomszédsági környezettel és jelentős egykori gyarmatbirodalommal, ahol érdekeltségek és kötelezettségek tömegével rendelkeznek, a jelen koncepciót méltán lehetne úttörőnek nevezni. De Magyarország nem Európa szerencsésébbik felén van, hanem a NATO és az EU peremén, a kontinens leginstabilabb térségének határán. Egy ilyen helyen bátor gondolat a tartalékképzés teljes feladása (ennek a terepe le-

hetne a Nemzeti Gárda) és a szárazföldi erők páncélos magjának szinte teljes lenullázása. Ne feledjük: az alföldek urai máig a harcokosok. Ehhez képest a tervek szerint pár tucat T-72-esünk marad a 200-ból, a MiG 24-esek és a Gripenek pedig csak korlátozottan lesznek alkalmasak harcokoselhárító feladatokra. Aki ezen a ponton a NATO-ra hivatkozna, vegyen gyorsan vissza: a Washingtoni Szerződés V. cikkelye nem tartalmaz automatikus segítségnyújtást, különösen nem NATO-tagok közötti konfliktus esetén. A történelem ebből a szempontból elgondolkoztató, jusson csak eszünkbe Görögország és Törökország, akik között nem dűl a szövetségi szerepet. Nekünk is van egy olyan új szövetségiünk, akivel két világháború kezdetén voltunk

»*Lesz egy 30.000 fős, gyorsabban mozgatható, jobban kiképzett, mobilabb hadsereg, ami valós harcra létszámában nem sokkal marad el a három dandáros változattól*«

ló” alakulatokat tekintve három gépesített lövészdandárból a tervek szerint két nehézszerkezetektől megfosztott dandár marad, kikerül a rendszerből az összes (500) gyalogsági harcjármű és önjáró löveg (150), illetve több mint 700 T-55-ös és T-

szűnik, és kisebb határmenti konfliktusok kezelésére, békefenntartásra jóval alkalmasabb lesz elődjénél. A meglévő mélységi felderítő alakulatok talaján felállítandó különleges műveleti zászlóalj jó gondolat, az egyébként is magas színvonalú magyar elit egység akár bekerülhetne a világ legjobbjai közé is. Az alapanyag megvan, nem kell szérenykedni: jók a szolnokiak.

HIRDETÉS

Gondtalan és élvezetes az utazás, mert a Hungaro Guide útikalauz és a Hungaro Guide spirálozott, részletes autótárlasz tökéletesen kiegészíti egymást.

Barangold be az országot! Ezekben mindent megtalálsz, ami Magyarország.

Magyar Almanach Kiadó
Telefon: 1 214 1453, Fax: 1 213 5354
E-mail: almanach@axelero.hu, http://www.almanach.hu
www.hungaro-guide.hu
Budapest, 1027 Varsányi Irén u. 8.
1255 Budapest, Pf. 57.

Ár: 2500 Ft
Ár: 2900 Ft

egy tömbben, és amelyik aztán mindkét alkalommal megtámadta Magyarországot. De most gyorsan elhatárolódom magamtól, és még mielőtt elkezdeném, befejezem az ártalmas emlékezést. Nézzük hát a múlt helyett a jövőt. Szomszédaink, bár jelentős csökkentéseket hajtanak végre, tartózkodnak az ennyire radikális lépésektől. Ausztria nemrégiben vásárolt 100 Leopard II-es nehézpáncélost, Horvátország saját harckocsijának fejlesztésén dolgozik, Szerbia is fenntartja gépesített erőit. Lássuk a NATO tagállamokat: Szlovénia nemrég modernizálta páncélos erőit, Pozsony pedig egy önálló gépesített dandárt, egy gyorsregálású könnyű dandárt, és egy vegyes tüzérezredet tervez megtartani, 52 harckocsival, valamivel kevesebb mint harmincezer emberrel. Ez nagyjából hasonló erőt jelent, mint a jövő magyar hadserege, ami tekintetbe véve, hogy Szlovákia fele akkora lakossággal és gazdasági erővel rendelkezik mint hazánk, jól mutatja a magyar tervek radikális voltát. Románia irányában még jobban eltorzulnak az arányok. Keleti szomszédunk, bár jelentős nagyságú (egyébként jórészt használhatatlan) nehézfegyverzetet épít le, rendkívül nagy

erőket meg is tart. A román hadsereg körülbelül százezer fős lesz, több, felújított harckocsival, gyalogsági harcjárművekkel felszerelt gépesített lövészdandárral, és hatalmas légierővel. Több mint száz MiG-21-es izraeli elektronikával és precíziós csapásmérő földi fegyverzettel történő korszerűsítése fejeződött be nemrégiben, ez nem lebecsülendő teljesítmény egy olyan országtól, amelynek nemzeti összterméke kisebb, mint a magyar. Hát, hogy finomak legyünk: a balkáni instabilitás (elsősorban a koszovói fejleményekre gondolunk), és a NATO kohéziójának riasztó megingása tekintetében túl optimistának tűnnek a magyar elképzelések. Ilyen helyeken nem szokás távoli missziókra készülni. Közvetlen szomszédságunkban senki nem is teszi ezt. Persze ismerjük a rózsás gondolatot, hogy cserébe évente több ezer magyar katona külföldre olyan térségekbe telepítéséért, amelyekhez Magyarországnak semmi köze sincsen (az expedíciós koncepció csak erről szólhat), kapunk majd valami szépet. Aki ezt hiszi, az tényleg mert nagyot álmodni. Kétségtelen: szeretni fognak

Őrjárat a Honvédelmi Minisztérium előtt: ők maradnak?

minket a NATO-ban és legfőképpen Washingtonban, de ezt aligha lehet forintosítani. Az iraki tapasztalat megmutatta, hogy még olyan nagy kontingenseket kiállító országok, mint Lengyelország sem kapnak megfelelő ellentételezést

» *A román hadsereg körülbelül százezer fős lesz, több, felújított harckocsival, gyalogsági harcjárművekkel felszerelt gépesített lövészdandárral, és hatalmas légierővel* «

az Egyesült Államoktól. Varsó csalódottan figyel meg nem térülő nagyberuházását, mert bizony nem kaptak semmit a komoly üzletekből, azokat mind amerikai cégek nyerték el. Je-

lenlegi formájában tehát a haderőreform a baloldal biztonságpolitikusaire jellemző krónikus antropológiai optimizmus megnyilvánulása. Azért, mert nekünk nincs ellenségképünk, másnak még lehet (van is), azért mert mi a konfliktusokat európai módon kívánjuk megoldani, ne feltételezzük, hogy mások is mindig így gondolkoznak. Számos pozitív és előremutató eleme ellenére tehát a jelenlegi koncepció nem tekinthető kielégítőnek az ország biztonsága szempontjából. Megint olyanok vagyunk, mint az egyszerű roma lova, aki mindig nekimegy a falnak: nem vakok, csak bátrak. Vagy inkább fordítva: nem bátrak, csak vakok. – G. M.

HIRDETÉS

Ár:

19990.-

Praktik egyszemélyes
ágykeret ágydeszkával
Béterméret: 90cm x 200cm
Masszív, lakkozott lucfenyő
Lapra szerelt, szerszám nélkül
összeállítható

Tel.: 06-29/34-14-34

www.czotter.hu

Praktik
könyvspolc I.
Méret: 200cm
x 80cm x 30cm
Lakkozott luc-
fenyő
Lapra szerelt

Ár:

17990.-

Akik hittek a szeretet és az ostorcsapás erejében

Vérvonal

Az Igazi Messiás Projekt nevű amerikai szervezet Mel Gibson filmjének köszönheti létezését. A derék new jersey-i és georgiai polgárok, miután létrehozták közhasznúnak nevezett szabadcsapatukat, rögtön John Ashcroft-hoz, az Egyesült Államok igazságügy-miniszteréhez fordultak, ugyan tenne már határozott lépéseket felszólításuk nyomán a Passió című alkotás ellen. Az ugyanis gyűlöletkeltő és a zsidók elleni pogromokra uszít. Az IMP úgy tudja, a vetítés óta zsinagógákat rombolgattak, zsidó temetőket és emlékhelyeket gyaláztak meg. Konkrét példákkal azonban nem rukkoltak elő.

Magyarországon március 25-étől vetített film eddig nem tapasztalt indulatokat váltott ki világszerte. Maga a disputa azonban, jóval túlnőve az alkotás elemzésén, az évszázadok óta jelenlévő ellentét paraszára lötytyintett egy kanna petróleumot. Lapunk a tűzfészek felől indulva villant fel képeket a

zsidó-keresztény megbékélés hosszú folyamatának legutóbbi stációjáról, hogy végül az üzlet világában oldja fel a feszítő ellentéteket.

Megosztva

Ha a film antiszemita, akkor maga az evangélium is az – jelentette ki a Szentszék szóvivője,

Joaquín Navarro-Valls azután, hogy II. János Pál pápa megtekintette a filmet. A közismerten zsidó származású Steven Spielberg (aki a HVG szerint történelmietlen módon, mégis szívfacsaróan állított emléket a vézorkorszak áldozatainak Oscar Schindler náci zsidómentő történetén keresztül) még nem látta a Gibson-opust, azonban ha megnézte, el fog beszélgetni a rendezőjével. Érdeklődve várjuk, hogy a Shoah Alapítvány életre hívója mit tartogat Mel Gibson számára. Véleménye annál is inkább fontos lehet, mivel alapítványának és természetesen önmagának is az a célja, hogy „...az egész világ megismerje az igazságot, különösen a középiskolások, egyetemisták és általában a fiatalok”. A fő kérdés az itt, hogy az alkotásnak mi az igazsághoz, a tényyszerűséghez fűződő viszonya. Veres András püspök a Magyar Katolikus Püspöki konferencia titkára nem hagy kétséget afelől, hogy a film az Evangéliumra épülő kronologikus áttekintés Jézus életének utolsó 12 órájáról. A maga naturalis valóságában ugyan meghökkenítő, de épp ezáltal segít a jézusi szeretet megértésében – állítja

a püspök. Ezzel szemben Várkonyi Tibor Magyar Hírlapban megjelent publicisztikája szerint az alkotást minden idők legantiszemitább filmjeként ismerték el nyugaton. Mint az a fenti véleményekből is látható, a Máté Evangéliumából eredeztetett problematika (vére rajtunk és fiainkon) dominálja a film nyomán kialakult diskurzust (noha a kifogásolt részek csak arámiul hangzanak el), és fel sem merül a hitelesség, illetve művészi szabadság kérdése, melyet például Hermann Nitsch orgia-misztérium kiállítása kapcsán szakavatott kultúr pápáink ünnepeletek.

Vetülő árnyék

Egy biztos. Bárkiről vagy bármiről is legyen szó, ha a zsidóság társadalmi szerepére utal, említi vagy csak félreérthetően fogalmaz, függetlenül a kontextustól az azonos mód az antiszemitizmus árnyéka vetül rá és rögtön az újságok vezető hírei közé kerül. Emlekeztes, hogy titokministersége idején Kövér Lászlót keverték az antiszemitizmus vádjával kabátlopási ügybe. S ha már sikerült begyűrni őt egy skatulyába, akkor az sem meglepő, hogy el-

MakroFilm – Anti, a szemita

Passió, avagy filmkritikusok utolsó 12 órája

Mindenhol megírják a véleményt. „A” véleményt. Mel Gibson filmje a kritikusok utolsó megkísértése. Először is: a mű cseppet sem antiszemita. Olyan világot élünk, ahol már a küszöbön érdemes ezt tisztázni, különben csak az istállóba engednek. (Az se nagy baj, bármikor lelhetsz ott jászolra is.) Ha lecupaszítom, amit ugyan nem kéne, de a nyavalyás „kollégák” még ennél cifrábbat is ki provokálnak, hát zsidók kínoztatnak és öletnek le – a megszálló hatalmat talpnyalásig

kérlelve – egy másik zsidót. Aki, igaz, istenember (mecsoda apróság!), nem egyszerű közzsidó; s ha a betlehemi születésű istenember kivégzésének bemutatása már antiszemitizmus, akkor fogja más a fejét, ne mi, és még véletlenül se Gibson. A színész ízlését lefikázni (lásd Népszabadság) A retenthetetlen után, hogy csak korábbi Oscar-esős rendezését említsem, szerény teljesítmény. Jézus életét, tanítását, az Újszövetség szinoptikusainak századait ezen a kimondottan kálvária-szalagon számon kérni (lásd Index) botor cselekedet. Az legalább sta-

tisztikailag stimmel, hogy időnként, talán négyszer-öttször Gibson dramaturgiája is hagyja emlékezni hősét: szenvedése közben, ha feltűnik egy-egy különösen kedves arc, beszüremlik tucatnyi másodpercig pár emlékkép. (Mi, akik fogorvosi szemle előtt is érzéstelelítő reklamálnak, ugyan mit tudhatunk a fájásról?) Számomra épp attól nagy ez az alkotás (nem hibátlan, de nagy!), hogy az évente kétszer elmondott-meghallgatott passiószövegen most nem enged pillanatok alatt átsiklani. Milyen könnyen kiejtjük: megostorozták! Bach Evangélistájának hosszú, ba-

rokk kulisszában szinte fülsértő motívuma se tart fél percnél tovább. A hústépő golyósflegel-lumok ütéseikhez legalább félóra kellett... Általános alany, Anti! (Krisztusból is van ilyen.) Ismeretlen pennafelő, te! Ne nézd meg a Gibson-filmet, ha nem tudod a passió szövegét. Ha fogalmad nincs a Virágvasárnapról. Ha nem azért jössz, hogy fogalmat alkoss végre, miben állt ez a testi-lelki áldozat. Erre nem elég 12 óra. Ha eddig nem tetted, ezzel most ne siess. Ha nem Megváltónak hívod, minek is néznéd? Minek is ír-nád?! – SZILVER OTTÓ

várják, a többi „gyanúsítottól”, ehhez a karakterhez viszonyuljon. Kovács Ákos előadó is megkapta a Bosszú népe című száma kapcsán az antiszemita jelzést, hiába utasította vissza a rosszhiszemű értelmezést.

Hogy ki és mikor dobja be ezt a súlyos történelmi vádat, az még olyan sokat látott politikusok számára is kiszámíthatatlan, mint Demszky Gábor vagy Gyuriczáné Németh Erzsébet. Nem kell ahhoz sem különösebb jóstehetség, hogy észrevegyük, szorgos kezek már újra gyúrogták kis hólabdájukat, hogy aztán elindítsák a hegytetőről annak reményében, hogy majd lavinaként Wass Albert szobrát is elsodorja. Az íróét, akit Göncz Árpád államfő 1993-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntetett ki. Wass Albertét, aki – a teljesség és a történelmi hűség kedvéért tegyük hozzá – bizonyos korszakában nem éppen körültekintően fogalmazott a zsidókérdésben (galiciánerezett,

na) mégis fiatal olvasók ezreit állította maga mellé sugárzó hazaszeretetével és a becsület érényének mindenek fölé helyezésével. Melyik volt a hangsúlyosabb? A hiba automatikusan törli-e az érényeket? – teszik majd fel a kérdést, s ezzel vissza is érkeztünk a Passió című film körüli habveréshez: mi az, ami az alkotás alapmotívuma: a zsidók történelmi felelősségének firtatása vagy a krisztusi szeretet kegyetlenségén is átsugárzó bemutatása.

Tálalás

Előre borítékolható társadalmi reflex eredménye a film apropóján kialakult vita, egyben remekül kiaknázható marketingfogás is. Miként arra az Index fórumán Titanick néven beíró netpolgár már március elején úgy rávilágított: „Gibson a saját maga gyártója/producer ez esetben. Tehát a merch-et ő szabja meg. Akárcsak a cinikus média-kampányt és balhét, amely a filmet körbeveszi. Gondolod, hogy

The "Nail" pendant features Isaiah 53:5 inscribed on the side. The 20" cord has a Nail pendant that is 1 7/8" in length.

\$12.99 **Buy Now**

A film sikerével párhuzamosan elindult az ajándéktárgy-ipar is

a hős nyilatkozatai véletlenül kerültek elő a bemutató közeledtével, míg a teasert majd egy évvel előbb lehetett látni és sehol sem volt még a botrány... broá. Amúgy a 24 milliós nyitás, ami bőven száz fölé megy az ingyebotrány miatt, erősen rombolja a vallási áhítatot. Bár senki nem sajnálja tőlük.” Herendi Gábor Magyar vándor-promóciójának

rekvizitumai (közlekedési táblát, sapkát sőt még sütit is piacra dobtak) még határon belül vannak. Azonban a Passió esetében a 13\$-ért árusított, bőrszíjra fűzött acélszeg nem más, mint a gagyi kufárok által megjelenített brechti elidegenítő effektus. Mire való? Ezzel véssé szívébe a néző mindazt, amit látott?

– AMBRUS BALÁZS

HIRDETÉS

Internetezhetsz mással is...

ingyenes
internetszolgáltatás
az indextől

indexet

www.net.index.hu

Csak hogy annak idején a derogáció alapelve a korlátozások konkrét indokaként szolgáló egyedi elbírálás, az egyes csatlakozó országok munkaerőpiacának egyedi elemzése volt. Akkor néhány kivétellel a Tizenötök arról tájékoztatták a magyar kormányt, hogy nem kívánják korlátozni a munkaerő szabad áramlását Magyarországgal szemben.

Pár hónappal ezelőtt azonban az európai sajtó és a szakszervezetek minősíthetetlen hangvételű, idegenellenes, riasztó kampányának hatására megváltozott a helyzet. A nem csak bulvárlapok hasábjain nyílt cigányozás és „keleteurópaizás” folyt, jókora adag hazugságokkal és csúsztatásokkal vegyítve a „megdöbbentő” jóslatokat a szociális rendszerek lerablásáról és a „helyszíni” beszámolókat az állítólagosan a böröndjeiken ülő, május 1-jét türelmetlenül váró romákról. A közhangulatnak engedve az uniós tagállamok egymással versenyezve pár hét leforgása alatt kollektív diszkriminatív intézkedések érvényesítéséről határoztak Ciprus és Málta kivételével az összes csatlakozó országgal szemben, a valós helyzet felmérésének szükségességére és az egyedi elbírálás elvére fittyet hányva. Az azonnali liberalizáció ügyében ismert elutasító német és az osztrák álláspont konzekvens volt; a felháborodást az okozta, hogy a csatlakozási tárgyalások alatt még szabad munkavállalást garantáló országok is bejelentették: korlátozzák munkerőpiacaikat. Ahogy nyugati lapok értelmesebb szerkesztőségi cikkei fogalmaztak: az éppen belépni készülő „keletiek” orra előtt egyszerűen becsapták az ajtót. A félelmek megalapozottságáról annyit, hogy az Európai Bizottság friss tanulmánya mindössze egy százalék körülire jósolja az új tagállamokból a ti-

Korlátozott magyar munkavállalás az EU-ban

Egyenlők és egyenlőbbek

„Zagyva kelet-európaiak a portyázó hunoknál is rosszabb bandái árasztják majd el az országot... Ravas, de lusta népség, mindenféle szociális segínyt próbál kiügyeskedni magának, vagy elhappolja a brit munkahelyeket.” E kimért távolságtartással, és a mértéktartó újságírás által megkövetelt tárgyilagos hangnemben – hogy egy ismert kifejezéssel éljünk: modern európai stílusban – elemezte pár héttel ezelőtt a legnagyobb finn napilap londoni tudósítója a küszöbön álló EU-bővítésnek a brit munkaerőpiacra gyakorolt hatását.

A csatlakozási tárgyalások folyamán még nem volt szó korlátozásról

zenőt jelenlegi EU-országba irányuló munkaerő-áramlás mértékét. Az 1986-ban jóval az uniós fejlettségi átlag alatt teljesítő Spanyolország és Portugália akkori csatlakozásakor sem bizonyultak megalapozottnak a „latin áradatról” szóló aggodalmak. Sőt: napjainkban az európai kontinens népességének mindössze két százaléka él és dolgozik más országban, mint ahol született. Ez az adat nem sokat változna a bővítés után sem, tekintetbe véve, hogy a kivándorlási szándékot nem csupán a fizetési szintek közötti kü-

lönbség – mi több, a munkanélküliségi mutató mértéke sem egyenes arányban – motiválja. Érdekes az is, ahogy a kelet-európai cigányok emberjogi és szociális helyzetét olyannyira szívükön viselő és kioktató nyugati kommentátorokat már kevésbé zavarja a félig-meddig jogfosztott és szociálisan deprivált – a francia köznyelvben csak „utazó embereknek” nevezett – franciaországi romák helyzete.

A felmérések szerint ráadásul a tipikus kivándorló egyetemi képzésben résztvevő, vagy már végzett fiatal, aki egyedül, kö-

töttségek nélkül él. Az új tagok tehát épp azzal szolgálhatják az európai gazdasági fejlődést, amire a kontinensnek a leginkább szüksége van: magasan képzett munkaerővel. A munkaerő szabad áramlása – nem mellékesen a négy uniós alapjog egyike – az Egyesült Államokkal való rivalizálásban a hön áhított európai versenyképesség egyik alapfeltétele. A jelenleg megállíthatatlannak tűnő demográfiai hanyatlás következtében fenyegető tartós gazdasági recesszió árnyékában Nyugat-Európának égető szüksége van a bevándorlókra, hogy ki tudja tölteni a népessége előregedése miatt keletkező munkaerő-piaci réseket. E szempontból tehát a bővítés épp hogy léteztetvételhez juttathatná az EU-gazdaságokat. Ráadásul felmérések szerint a munkaerő szabad áramlása az agvetszívás veszélye miatt középtávon inkább az új tagállamok számára jelent kockázatot.

Alapvetően tehát nem a magyar munkaerő előtti óriási lehetőségek lenullázásáról van szó, hiszen május 1-jétől aligha ostromolják majd a nickelsdorfi határátkelőt a magyar munkanélküliek és minimálbéren élők. Sokkal inkább – ismételten – a pozíciók egyenlősége a tét. Ismételten, mert a mezőgazdasági kifizetések és a szerkezeti támogatások csökkentett mértéke vagy akár az utazási szabadság időleges korlátozása után immár egy újabb szempont szerint rekesztenek bennünket kívül a körön, és leszünk, ha csak időlegesen is, másodrendű tagok. Veszélyes precedens ez: a nagy tagállamok által vizionált „többsebességes” Európában – ha megvalósul – meglehet, a „sebességhatárok” épp a régi és az új tagállamok között húzódnak majd. S épp mikor azt gondoljuk, végre beléptünk az exkluzív klubba, már be is zárnak előttünk egy újabb ajtót. A fűtést pedig lekapcsolják az előszobában.

– B. L.

Verseny a Kreml kegyeiért • Putyin komoly ellenfél nélkül nyert

Választás orosz módra

Egy demokratikus államban a választások komoly versenyt jelentenek. Nem volt ez máshogy a március 14-i oroszországi elnökválasztáson sem. Egy kis helyi sajátosság mégis keveredett a dologba – a verseny ugyanis az orosz tartományi és városi vezetők között zajlott, mégpedig abban, hogy ki tud több szavazót szállítani Putyin elnök ismételt pajzsra emeléséhez. Az alkalmazott eszközöket sejtetni engedi, hogy az egyik legmagasabb részvételi arányt – 90%-ot (!) – annak a Csecsenföldnek az elnöke tudta felmutatni, ahol 1999 nyara óta folyamatosan háború dúl.

A „ki teljesíti jobban a Kreml elvárásait” verseny mellett mellékesen elnökjelöltek versenye is folyt Oroszországban március 14-én. Ennek eredményeképpen Vlagyimir *Putyin* a szavazatok 71%-át elnyerve kapott mandátumot a következő négy évre is. Megválasztása jóval a választás előtt egyértelmű volt, s csupán egyetlen dolog fenyegette a győzelmet: az alacsony részvétel. A törvények értelmében ugyanis, ha a részvétel 50% alatti, akkor második fordulót kell rendezni. Ezt a blamázt pedig a Kreml szerette volna elkerülni. A vájtfülű helyi vezetők értették a célzást: aki jó pontokat akart szerezni a központnál, az magas részvételi aránnyal bizonyíthatott.

Annak, hogy Putyin ennyire biztosra vehette a valóban szavazók többségének támogatását, számos oka van. Egyrészt Oroszországban valóban tényleg jobban mennek a dolgok, mint négy évvel ezelőtt. A Putyin-éra alatt a gazdasági növekedés összesen 40%-os (!) volt, a bérek és nyugdíjak pedig rendszeresen kifizetésre kerültek. Ez utóbbi jelentőségét akkor érthetjük meg, ha tudjuk, hogy a Jelcin-korszakban az állam rendszeresen többhavi bérés és nyugdíjhátralékot halmozott fel. Ráadásul Putyin elérte azt is, hogy a világ újra komolyan vegye Oroszországot – éles kontraszt-

ban a jelcini évekkel, amikor az oroszok megítélése szerint Moszkva a Nyugat játékszere volt.

Másrészt Putyinnak nem volt komoly ellenfele. Az orosz elnök ugyanis olyan népszerűségnek örvend (stabil 70%-os tetszési index), hogy több párt visszariadt attól, hogy komoly jelöltet tegyen ki a várható katasztrofális verségnél. Ez történt a korábbi oroszországi elnökválasztásokon jól szereplő Kommunista Párt és a Vlagyimir *Zsirinovszkij* vezette Liberális Demokrata Párt esetében is. A liberális ellenzék szétesett, és a közismerten liberális Irina *Hakamadát* még saját pártja sem támogatta.

Harmadrészt Putyin az elmúlt négy évben mindent megtett azért, hogy megértesse az orosz választókkal, hogy ő sokkal inkább a demokráciával járó cívdások felett álló apa-figura (atyuska), semmint pártpolitikus. Jó példa volt erre, ahogy tavaly Putyin élő televíziós adásban teremtette le az általa kinevezett és az ő utasításait végrehajtó minisztereit, amiért azok nem tesznek eleget az emberek jólétéért. A miniszterek persze megrótt gyermekekhez illően lehajtott fejjel hallgatták a dörgedelmeket. Ezek után az sem meglepő, hogy Putyin az elnökválasztás előtt nem kampányolt és nem volt hajlandó résztvenni az elnökjelöltek vitájában sem.

Az orosz emberek jelentős része vevő a putyini modellre. Az elnökválasztás előtti időben a Kreml hetente 11.000 levelet kapott Putyinhoz intézett kérésekkel. Akadt köztük olyan, ahol szülők lányuk számára szobát kértek egy munkásszálláson, beavatva az elnököt lányuk életének olyan részleteibe, mint a lány viszonya anyósával (nagyon-nagyon rossz, és mindenről az anyós tehet). Egy másik levélíró szembesítette Putyint azzal, hogy mennyibe kerül egy tisztességes temetés Oroszországban és az örökösödési törvényekkel, amelyek nem teszik lehetővé a család számára, hogy az elhunyt bankszámláján lévő pénzhez hat hónappal a halálozás után hozzájussanak.

Az elnöki kampány feltűnően biztosra próbált menni. Számos orosz és külföldi megfigyelő megállapította, hogy a média aránytalanul több figyelmet szentelt Putyinnak, mint a többi jelöltnek együttvéve. Putyin csapata kihasználta az államapparátus kontrolljából eredő egyéb lehetőségeket is. Így például Szergej *Glazjev* elnökjelölt többször szembesült azzal, hogy az általa kampánybeszéd céljára kibérelt terembe nem engedték be, vagy más alkalommal elment az áram a kampánybeszéde alatt.

Az államapparátus helyi vezetői pedig gondoskodtak arról, hogy a részvételi arány se legyen

Putyin már a jövőbe tekint

kitéve a választók szeszélyének. Egy választókörzetben például 10%-os engedményt kapott a szavazóhelység melletti zöldségesnél minden szavazatát leadó állampolgár. Egy kórház megtagadta azon betegek felvételét, akik nem kérték ki azt az engedélyt, amely lehetővé tette szavazatuk máshol történő leadását. Jakutiában pedig minden voksoló 500 rubel (kb. 3500 Ft) értékű kupont kapott, amit bármely közüzemi számlájának törlesztésére felhasználhatott.

A „ki teljesíti jobban a Kreml elvárásait” versenyben érdekes módon az autokratikus kormányzati stílusú vezetővel rendelkező körzetek teljesítettek jobban. Míg Szentpéterváron (Putyin szülővárosában) a részvétel mindössze 54%-os volt és Moszkvában sem sokkal több (57%), addig a már említett Csecsenföldön 90%, a szomszédos Dagesztánban (ahol gyakorlatilag kirobbant a jelenlegi csecsen háború) pedig 79%. Hasonló a szórás a Putyin melletti szavazatok tekintetében is. Míg a pétérváriak 74%-a szavazott városuk szülőltérré, addig a moszkvaiak 69%-a tette le voksát Putyin mellett. Ezzel szemben az orosz tankok által porrá és hamuvá lőtt Csecsenföldön 92% (!) adta le voksát Putyinra, Dagesztánban pedig 95%. Demokrácia orosz módra. – A. G.

– A történetkutatás hogyan látja az 1945-ben kezdődő időszakot, milyen eszközökkel és hogyan zajlott a kommunista hatalomátvétel?

– Sajnos 1945 tavaszától olyan csapatokat helyeztek el a magyar társadalomban, a magyar közéletben, a magyar gazdasági életben, amelyek nagyon megnehezítették azoknak az erőknél a dolgát, amelyek valóban demokráciát akartak teremteni. Ilyen csapat volt például, hogy alapvető intézmények, így a népbíróságok, a politikai rendőrség (ÁVO) pártalapon, méghozzá a kommunista párt dominanciájával szerveződtek, s párteólokot szolgáltattak. De ilyen csapatot jelentett a Gazdasági Főtanács is, amely magához ragadta a gazdaság irányítását, élén Vas Zoltánnal, a Kommunista Párt nagyhatalmú politikusával. A korszakban csak szólamok szintjén akart mindenki demokráciát, voltak olyan erők is, amelyek valódi programjuk szerint diktatúrára törekedtek. Ráadásul magukat nevezték demokratának, s a valódi demokratákat igyekeztek megbélyegezni. Alapvetően a Magyar Kommunista Párt volt ilyen erő, de sajnos csatlakozott hozzá a szociáldemokrata párt és a Nemzeti Parasztpárt vezetősége is. Tisztelet a kivételnek, akik látták, hova vezet ez a szövetség, és a Baloldali Blokk politikája. Peyer Károlynak az SZDP-ben, Kovács Imrének a parasztpártban.

– Mennyiben befolyásolta az eseményeket a nemzetközi környezet változása, Magyarország geopolitikai helyzete?

– Magyarország megszállt állam volt, s a diktatúrára törekvő erőket támogatta a megszálló nagyhatalom, a Szovjetunió. 1947-től, az amerikai-szovjet szembenállás elmérgesedésétől a Szovjetunió egyre erőszakosabban, leplezetlenebbül kényszerítette ki érdekeinek érvényesítését – a helyi, Moszkvához hú

Szerencsés Károly történelmünk csapdahelyzeteiről, Révai József verséről és a Forgács utcában megjelenő Rákosiról

Harc a nemzeti demokráciáért

– A gazdaságban 1946-ban megindult központosítási folyamatot az 1948 áprilisában megtörtént államosítások tetőzték be – nyilatkozta lapunknak Szerencsés Károly történész, az ELTE BTK egyetemi docense, akit az államosítások évfordulóján kerestünk föl. A szakember, akinek „Rákosi Mátyás a Forgács utcában” című kötete nemrég jelent meg a Kairosz kiadó gondozásában, úgy látja, hogy a koalíciós időszak bátor, meg nem alkuvó, egyszerre antifasiszta és antikommunista nemzeti demokrata politikuskai nincsenek benne a köztudatban, holott példájuk máig ható tanulságokat hordoz.

„A politikai ellenfelek likvidálásával párhuzamosan zajlott a gazdaság átalakítása”

kommunista pártok révén. Ennek a legfontosabb mozzanata Magyarországon a szabadon választott Nemzetgyűlés felszámolása, a kékcédulás hadművelet, a magyar választások amúgy nem makulátlan történetének legvisszataszítóbb csalássorozata. A politikai ellenfelek likvidá-

lásával párhuzamosan zajlott a gazdaság átalakítása. A nagy iparvállalatok 1946-os állami kezelésbe vételével megindult folyamat 1948 áprilisában tetőzött, amikor a száz főnél több munkavállalót foglalkoztató üzemeket államosították. A kommunisták itt is túlteljesítet-

ték a tervet: még a saját törvényeket sem tartották be. Ezzel bizonyos iparágak kivételével 90-95%-os állami tulajdon jött létre. A folyamat vége 1949, amikor végül a 10 főnél többet foglalkoztató üzemeket is államosítják. Már csak a mezőgazdaság kollektivizálása marad hátra.

– Történelmünkkel kapcsolatban időről-időre fellángol a vita, hogy az alakulhatott volna másképp. Lett volna esély a kibontakozásra, ha mondjuk Nagy Ferenc miniszterelnök keményebben ellenáll a kommunista követeléseknek, ha a szociáldemokratáknál a Peyer-féle szárny kerekedik fölül? Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy a „mi történt volna, ha...” nem történelmi kategória.

– Amelyik nemzet lemond az alternatívákról – múltban, jelenben, jövőben –, lemond az önálló cselekvésről is. Amennyiben a nemzetközi körülmények kedvezőbbek, Magyarország kikerülhetett volna a Szovjet Birodalom külső gyűrűjéből is, és a finn vagy osztrák típusú berendezkedés megvalósítása sem tűnik elérhetetlennek. A külső körülmények alakításához azonban magának a nemzetnek kell erőfeszítéseket tennie. A vezető rétegnek, politikusoknak, értelmiségieknek kell a demokratikus és nemzeti elvek mentén megingathatatlanul kitartani. S az egész népnek kell látni a nagy célt. Mert igaz, hogy „Csak az gyöngye, ki nem hisz önmagában, s kicsiny, ki a nagy célt nem látja meg.”

– Biztosnak látszott, mondjuk 1946-ban, hogy a magyar kommunisták diktatúrát akarnak?

– Abban a politikuskban, aki 1946-ban nem látta a kommunista párt valódi céljait, finoman szólva is túltengett az ambíció a képességek rovására. Voltak akik figyelmeztettek:

Peyer Károly 1946-os memorandumában, leírta, hogy a kommunisták törekvései és az azokkal való együttműködés a magyar demokrácia likvidálásához vezet. Sulyok Dezső, Pfeiffer Zoltán, Vásáry István, Nagy Vince 1945 végétől figyelmeztették Tildy Zoltánt, Nagy Ferencet, a kisgazdapárt vezetőit, hogy ha az FKGP folyamatosan hátrál, feladja elveit, akkor a megsemmisülés vár rá. Ők, a nemzeti demokraták voltak azok, akik a veszélyeket látván Tildy Zoltán jelszavát, a „mértéktartást” úgy folytatták, hogy „mértéktartást a mértéktartásban”. Ők élni kívántak az FKGP 57%-os parlamenti túlsúlyával, erőteljesebb érdekérvényesítést akartak. Nagy tanulsága ennek a kornak, hogy báránybőrbe bújít farkasokkal sem együttműködni, sem együtt élni nem lehet. Számítani kell a politikai életből minden olyan erőt, amely a népakaratot felülbírálja és diktatúrára tör.

– Említette a nemzeti demokratákat. Kik voltak ők?

– Ez a gondolat és politikai csoport a harmincas években formálódott: többek között Sulyok Dezső, Vásáry István, Pfeiffer Zoltán, Hegymegi Kiss Pál, Nagy Vince tartozott ide. Ezek a

politikusok már akkor küzdöttek a nemzeti, magyar, polgári demokráciáért. Kritizálták a Horthy-rendszert – például a nyílt szavazás miatt –, de szembe is szálltak a rendszer védelmében a szélsőséges törekvésekkel, előbb Gömbössel, később Imrédyvel, végül Szálással. Tiszta múltú demokratákról, antifasisztákról van tehát szó, akiket nem lehetett zsarolni. A nemzeti demokrácia alappillérei: a tiszta demokrácia polgári parlamentarizmussal, az emberi jogok teljességének érvényesülésével; a nemzeti gondolat, amely azt mondja, hogy a ma-

gyar nemzeti célok érvényesítése a pusztán liberalizmus keretei között nem lehetséges, a demokrácia és a nemzeti gondolat együtt szolgálhatja a magyarság megmaradását és fejlődését. A harmadik pillér a szociális gondolat, hiszen a szociális feszültségek mindig veszélyeztetik az előbbi két célt: táptalajuk a szélsőséges eszméknek. A nemzeti demokraták harcoltak a német uralom és a magyar szélsőjobb oldal, aztán a szovjet törekvések és a kommunisták ellen is. Vereiséget szenvedtek, mert az ordas eszmék mögött a XX. században nagyhatalmi támogatás volt. De példájukat, tartásukat maradéktalanul hasznosítanunk kell – már csak nemzeti önbecsülésünk érdekében is.

– A Kisgazdapártból kivált nemzeti demokraták Szabadságpárt néven új pártot alakítottak, majd a Függetlenségi Párt révén minden ellenséges törekvés, tiltás, nyomás, csalás ellenére ragyogóan szerepeltek 1947-es választásokon. Hogyan volt ez lehetséges?

– Képzett emberekről beszélünk, akik vonzó eszméiket ha-

» *A nemzeti demokraták harcoltak a német uralom és a magyar szélsőjobb oldal, aztán a szovjet törekvések és a kommunisták ellen is* «

tásosan tudták megjeleníteni, ráadásul a politikai küzdelem természetét már a harmincas években kitanulták. Ők 1946-tól 1947 nyaráig a Magyar Szabadságpárt színeiben a zsnok-ság elleni küzdelemben, a magyar parlamentarizmus történetének legszebb lapjait írták. Nem volt könnyű dolguk. A kommunisták megbélyegezték, fenyegették, sőt bántalmazták is őket. De vállalták a harcot. Előfordult, hogy az őket dühödten támadó Révai József kommunista főideológusnak az ülésteremben bekiabálták: olvassa föl a versét! Erre a politi-

„Rákosi 1946-ban elhatározta: elmegy megnézni, hogyan él a nép”

kus vöröslő fejjel, visszavonult hiszen mindenki tudta, hogy Révai 1919-ben egy „költeményben” azt írta, hogy „dögölj meg apám, dögölj meg anyám, dögölj meg első tanítóm”. Máskor a Rajk László belügyminisztert éljenző frakciót csendesítették le Rajk Endre gúnyos éltetésével. Köztudott volt ugyanis, hogy a kommunista politikus bátyja nyilas államtitkárként tevékenykedett. A nemzeti demokraták demokráciáért, a polgári szabadságjogokért vívott küzdelmét egyébként az Egyesült Államok is elismerte. Az USA szenátusa 1947-ben tiszteletadást szavazott meg az akkor még parlamenti képviselő Sulyok Dezsőnek, mint olyan politikusnak, aki belépett a halhatatlanok csarnokába, azok közé, akik világszerte a demokráciáért küzdenek.

– Legutóbbi, „Rákosi Mátyás a Forgács utcában” című könyve nem tudományos szakmunka, keverednek benne fikatív és valóságos elemek. Hogyan állt össze a kötet?

– Alapvetően novelláskötet, de található benne néhány esszé is. Három alapvető részre oszlik: az egyik az én személyes életemmel, betegségemmel, félelmeimmel, vágyaimmal foglalkozik. A második, nagyobb egységben szülővárosomról, Prágáról, s ennek ürügyén cseh témákról ír-

tam; tavaly ugyanis ott tölthetem három hónapot, s ez nagyon jó alkalom volt arra, hogy rendezzem a gondolataimat. A könyv harmadik fejezetében történelmi tárgyú novelláim vannak. Ezekben minden igaz és ugyanakkor semmi sem úgy történt, ahogy le van írva. A tények a képzelet forrásai, s általam megpróbáltam „belebújni a történelembe”. Azt tapasztalom, hogy ha hús-vér emberek sorsán keresztül ismerkedhet az olvasó a korszakkal, inkább érdekli. Erre utal a cím is, Rákosi 1946-ban elhatározta: elmegy megnézni hogyan él a nép. Az a pillanat érdekel, amikor a Forgács utcában ajtót nyitó háziasszony váratlanul Rákosi Mátyással találja magát szembe. Az érzelmek, a félelmek, a reménységek, a nagyon is hétköznapi vágyak érdekeltek.

– Később is tett ilyet Rákosi Mátyás?

– Az ötvenes években, a megszerzett hatalom birtokában már kevésbé. A magyar és a nemzetközi helyzet állandóan fokozódott, a bölcs vezér már nem ért rá újra szétnézni a Forgács utcában. Talán félt is. Ahogy mondta: „ha valami bajom lenne, abból a pártnak és a magyar dolgozó népnek lenne hátránya.” Maga helyett az ÁVO-t küldte.

– ABLONCZY BALINT

Az elmúlt években a BÁT és a BÉT tulajdonosi szerkezete egyaránt jelentősen megváltozott. Ennek eredményeként a BÁT fő részvényesei (a 2004. február 27-i részvénykönyv kivonata alapján) a Cashline Rt. (10%-os tulajdon), a HVB Bank Rt. (10%), a Szintra Invest Rt. (10%), az Arago Rt. (9%), a Buda C Holding Kft. (7%), az MNB (7%), az Erste Bank Rt. (6%), az Econorg Kft. (6%), a Baál Kft. (6%) és a Concorde Rt. (5%), míg a BÁT tulajdonosai (2004. január 30-i állapot): az Econorg Kft. (22%), a Tardex Kft. (14%), az Arago Rt. (13%), a Baál Kft. (13%), a Cashline Rt. (7%), az OTP Bank Rt. (6%) és a K&H Bank Rt. (5%).

Az áru- és az értéktőzsde tulajdonosi körében jelentős átfedések vannak, s mindkét társaságban megjelenik a szakmai és a pénzügyi (elsősorban az Arago Rt., a Baál Kft. és a Cashline Rt.

» *Alapos okot adhat az aggodalomra, hogy piaci pletykák szerint az a tőzsdécápaként számontartott Leisztinger Tamás mozgatja a szálakat* «

Egyesülhet a BÁT, a BÉT és a Keler Rt.

Vissza a gyökerekhez

A megalapításának 140. évfordulóját ünneplő budapesti tőzsde integrációra készül: a tervek szerint újra egyesülne az Érték- és az Árutőzsde, lehetőség szerint a Központi Elszámolóház és Értéktár (Keler) Rt-t is bevonva a folyamatba. A BÁT Rt. és a BÉT Rt. tulajdonosai között azonban csak a célokban van egyetértés, ezek eléréséről már eltérőek az elképzelések.

neve által fémjelzett) befektetők közötti konfliktus. Bár nyilatkozataik alapján a két tőzsde öszszefonását mindkét csoport támogatja, előbbiektől tartanak, hogy a pénzügyi befektetők a gyors haszonszerzést célozzák, elsősorban a „készpénzgyárként” is aposztrófált Keler Rt.-t érintő tranzakciók révén. Alapos okot adhat az aggodalomra, hogy piaci pletykák szerint az a tőzsdécápaként számontartott (mellékesen az MSZP belső hatalmi harcaival összefüggésben is többször emlegetett) *Leisztinger Tamás* (és az érdekeltségébe tartozó Arago Rt.) mozgatja a szálakat, aki már letette a névjegyet

gott a parketten, például a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Pannónia Biztosító, a Lánchíd, és a Balatoni Gőzhajózási Társaság papírjaival lehetett kereskedni.

A Tőzsde első elnöke Kochmeister Frigyes bankár és terménykereskedő volt, aki 1900-ig töltötte be a tiszteket. A Gabonacsarnokkal történő 1868-as egyesülést követően jött létre az egységes áru- és értéktőzsde, melynek részvénykínálata és forgalma dinamikusan bővült: 1869-ben már 84, 1900-ban pedig 154 féle részvennyel lehetett kereskedni. A fejlődés következtében a Lloyd-palotából 1873-ban önálló épü-

Tengerre, magyar! – A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt. részvénye 1895-ből

egy-két kevésbé barátságos kivásárlással, például a Pick Rt. vagy a Forrás Rt. esetében.

Februári közgyűlésén mind a BÁT, mind a BÉT elfogadta

letbe költözött a börze, majd ez is szűknek bizonyult, így 1906-tól az Alpár Ignác tervei alapján épült Tőzsdepalotában (ma a Magyar Televízió székházaként funkcionál) folytatta működését. A nagy gazdasági válság következményeként 1931 nyarán a tőzsde bezárt, s csak 1932 őszén nyílt meg újra, s működött egészen a kommunizmus 1948-as hatalomra kerülését kísérő államosításokig.

Bő 40 évnyi szünetet követően 1990. június 21-én indult meg a kereskedés a Budapesti Értéktőzsdén, majd 1990. július 18-án a Budapesti Árutőzsde is megtartotta alakuló közgyűlését.

az integrációs stratégiát, melynek hosszútávú célja, hogy a létrejövő társaság bevezethető legyen a tőzsdére (ennek esélyét és a befektetők érdeklődését jelentősen növelné, ha a Keler Rt.-t is sikerülne bevonni az integrációba). A folyamat egyik első lépéseként döntés született arról, hogy az értéktőzsde készpénzértéken, 2,887 milliárd forintért megvásárolja az árutőzsde 25%-os Keler-részesedését (a Keler 25%-a a BÁT, 25%-a a BÉT, 50%-a az MNB tulajdona), azonban az MNB március végén váratlanul bejelentette, hogy élni kíván elővásárlási jogával és igényt tart a BÁT által eladásra kínált részvények kétharmadára. Az MNB közbelépése új helyzetet teremtett, így a BÁT várhatóan következő közgyűlésén ismét foglalkozik a Keler-csomag értékesítésének kérdésével.

– B. Á. G.

140 év

Egy 1860-as osztrák császári pátenst rendelkezéseinek megfelelően jött létre a Tőzsde Pesten, ünnepélyes megnyitóját 1864. január 18-án tartották a Lloyd-palotában. Kezdetben a Tőzsde nem volt zártkörű társaság, beléphetett „minden, a férfimemberhez tartozó, feddhetetlen jellemű, illedelmes magaviseletű egyén, ki vagyonáról szabadon rendelkezhetik”, 1865-ben már „12 forintnyi évi belépti jegyet” kellett váltani, majd tovább szigorodtak a tagság feltételei. A tőzsdenyitaskor tizenhét részvény for-

Budapest underground • Tesco-gazdaságos zenekar

Aluljáróérzés

„Roogán Antal, Roogán Antal, Roogán Antal” – visszhangozta a Kálvin téri aluljáró március 12-én este. No nem ifjú polgári körösök szimpátiatüntetése zajlott, és nem is fiatal fidelitaszosok kórusa köszöntötte a frissen kinevezett választókerületi elnököt, hanem a Bélga lemezbemutató koncertjének közönsége énekelte az új album egyik slágergyanús számát, a Képviselő Boogie-t.

A „Szarunk a farmra” –hozzáállású rapzenekar annak ellenére, hogy már hat éve zenél, csak most kezd igazán befutni. Sikerüket a tavaly kiadott „Majd megszokod” című első albumuknak köszönhetik, jöllehet az Ovi rap, a BKV-s vagy a Barna macis számuk ismerete már 4 éve kötelező belépő volt a Ráckertben és környékén.

De nem rohantak előre a világhírnév felé vezető úton, jöllehet a mindenre kész, a nyugati kasszasikereket jól ismerő producerek a magyar Eminemet vagy a második Rapülöket akarták belőlük faragni. De nem sikerült, mert hál' istennek a nagyrészt a buddhista főiskolán edződött zenészek ellenálltak a csábításnak.

Amikor egy nem-multi kiadó 2002 tavaszán kiadta a lemezüket, az egész pesti könnyűzeneértő közvélemény (hogy hadd használjak én is ilyen álszociológiai kifejezést) padlót fogott. Olyan zenefelfogással szembesültünk, amilyenhez azelőtt nem volt szerencsénk. A Bélgának tökéletesen mindegy volt, kibe rúg, ezért rúgott mindenkibe, ám ez nem azzal járt, hogy senki se vette komolyan. Talán a bohócnak mindent szabad elv is ott volt a háttérben, de valószínűbb, hogy a szociológiai látélet sikerült pontosra. Kapnak az árvalányhajás pogánykeresztények (na most

képzljük el, amikor a Nemzeti hip-hop c. szám azért vezeti a Pannon Rádió slágerlistáját, mert a szerkesztőknek nincs humorérzékük...), a műgengszter nyócker-repperek, a BKV-ellenőrök, utasok és hajléktalanok vice-versa, az egyes Golf-kettes Golf-hármas Golf-evolúciós ívet végigjáró balatoni nyaralók, és tulajdonképpen mindenki, aki még ráfért az első lemezre.

A második album számain hallani ugyan, hogy nem értek három-négy évet, amíg lemezre kerülhettek. De a felvezető kampány és a lemezbemutató annyira jól sikerült, másrészt a Bélga olyannyira koncerten-élő zenekar, hogy minden megbocsájtva. A körítés szokatlan: hetekig díszlegetek a TESCO-gazdaságos címkék plakáttá kinagyítva az utcán. A TESCO-gazdaságos felirat alatt ennyivel: ZENEKAR. Gondoltuk: most ebből lesz per vagy nem... És tényleg,

Koncert az aluljáróban

Egymásra talált nyakkendő és napszemüveg

nem kamu: a Jön a Gólem című album valóban a Tesco áruházlánc kereskedelmi támogatásával jelent meg. Egy kósza Párizs–Texas-sörözés után tá-molyogtunk le a Kálvin-aluljáróba: hát nem a Bélga ingyenes lemezbemutatója zajlott?

Itt aztán egymásra talált a nyakkendő és a napszemüveg, a pulóver és a szájpírzing. A körszakáll pedig egyenesen státuszszimbólumnak számított. A jobb sarokban a képzősök, a balban félrészeg turisták, a lépcsőkön pulcsis gimnazisták csá-poltak, de lejött a rác és a szimplakert törzskara is, hogy a borzalmasan rossz hangosítás ellenére részt vegyen ezen az örült kabátbulin.

Mindeközben a Kálvin tér éjszakai lakói, a hajléktalanok biz-

tos üzleti érzékkel fészülték át a terepet, üres sörösüvegek után kutatva. Nem hiába. Miközben ez a kétezres nagy nászú sereglet táncolva követelte: „Magyar nemzeti hipp-hoppot, magyar nemzeti hipp-hoppot, magyar nemzeti hipp-hoppot!”, vagy rapelte, kabátban, sört és cigit markolva, kicsit fázva, aluljárósan, mosolyogva ezen az egészen, hogy „Mi választottuk őket, minket képviselnek!”. Röhögve lázadva.

Mert nem szeretik *Stohl* Bucit és Tillát, nem érdeklí őket a realitymajok popója és hogy BB-Évi pszichó lett, nem akarnak toleranciakampányt, de a polgári körözésbe sem folynának bele, nem kívánnak fogyni három hét alatt húsz kilót és nem nyomnak 120 kilóval fekvé, nincsen véleményük a tőzsdebumm-ról, és azt sem tudják, hogy hány szelepes a legújabb BMW modell. Ők undergroundban nyomják és trendik. Ahogy a Bélga is az lett.

Most már csak egyre kell vigyázni zenekarnak és közönségének: hogy felnöve és megöregedve, semmi esetre se legyenek müllerpéterek. Mert a csábítás kigyója, akár *Friderikus* Sándor képében – lásd Szólás szabadsága-interjú az MTV-n – a sikerrel együtt hamar megkönyvékezi majd őket.

– NOVÁK TAMÁS

Munka, otthon, biztonság!

NEMZETI PETÍCIÓ

Közös érdekünk, hogy mindeki a családközös szertese legyen. A romló gazdasági helyzet, a létbizonytalanság miatt azonban sokan a családközös vesztesévé válhatnak. Fogjunk össze, aladjuk meg együtt a legvalóságosabb problémánkat, hogy május 1-je után Magyarországon biztonságosabb legyen mindenkinek élete, megélhetése.

✓ **Mindenkinek joga van az otthonteremtés lehetőségéhez.**

Ezért arra kérjük a kormányt, hogy a fiatalok lakáshoz jutása érdekében állítsa vissza az otthonteremtési támogatás rendszerét!

✓ **Mindenkinek joga van a biztonságos megélhetéshez.**

Ezért arra kérjük a kormányt, hogy a bérből és fizetésből élők érdekében állítsa le a privatizációt, védje meg a magyar munkahelyeket, és támogassa a magyar vállalkozókat!

Gyűjtsünk össze 1 millió aláírást azért, hogy hazánk biztonságos esztlakozása érdekében a kormány modositssa a költségvetést! Az összegyűjtött aláírasok számáról tájékoztatjuk a kormányt. **Összegezzük az ívet!**

✓ **Mindenkinek joga van az egészséges élet lehetőségéhez.**

Ezért arra kérjük a kormányt, hogy a nyugdíjasok érdekében tartósan csökkentsse a gyógyszerárakat, és állítsa le a kórházprivatizációt!

✓ **Mindenkinek közös érdeke, hogy a magyar élelmiszerek árai ne emelkedjenek.**

Ezért arra kérjük a kormányt, hogy a magyar gazdák támogatása érdekében modositssa a költségvetést!

✓ **Mindenkinek közös érdeke, hogy a gáz- és energiaár-emelés ne jelentsen elviselhetetlen terhet a családok számára.**

Ezért arra kérjük a kormányt, garantálja, hogy az éves gáz- és energiaár-emelés mértéke az 5%-ot ne haladja meg!

Támogatom a NEMZETI PETÍCIÓT:

Aláírás:

vezetlevél: közretrlevél: lakcíre:

utca (tér): házsz. (em., ajtó): le-szám:

telefonszám: e-mailre:

Kérjük, vágja le az ívet, és küldje el címünkre:
 Fidesz – Magyar Polgári Szövetség – 1088 Budapest, Szentkirályi u. 18.

Minden aláíró kötelezően kitölteni a következő adatokat: vezetlevél, közretrlevél, lakcíre, utca (tér), házsz. (em., ajtó), le-szám, telefonszám, e-mailre. A kitöltés után a levélbe kell zárni a levélben, hogy az aláírók személyes adatok megőrzésére szolgáló nyilatkozatot, és a levélben kell becsomagolni a levélbe.

MAGYAR POLGÁRI SZÖVETSÉG
 Az európai néppárt

EUROPAI SZABAD FESZTIVÁL

Győr, 2004. április 23-25.

ÁKOS
 BEREZ ANDRÁS
 CSÁNYI SÁNDOR
 DEMJÁN SÁNDOR
 FÁBRY SÁNDOR
 GHYMES
 GYULAY ZSOLT
 HÉJA DOMONKOS
 HELMUT KOHL
 KOVÁCS MIKLÓS
 MATOLCSY GYÖRGY
 NAVRACSICS TIBÓRI
 ORBÁN VIKTOR
 R-GO
 SCHMITT PÁL
 STUMPF ISTVÁN
 SZÁLINGER BALÁZS
 TÉREY JÁNOS
 ZURGÓ

EUROPAI SZABAD FESZTIVÁL

www.fesztivalahataron.hu | tel.: 06 20/916 57 42, 06 20/555 82 33

Értékek

Háttérelmezések

Tények

Felelősség

Heti Válasz

Március 11-től már
csütörtökön
az újságárusoknál

Nem kérdés

Lemezvágó

Herczku Ágnes művészete

Szelíd színarany

Nem friss ez a pompás kiadvány. Csaknem két éves. Vagy ezer és kettő: különleges, gyökerekből felfutó népzene hallik rajta. Herczku Ágnes, az összeállítás énekese viszont a napokban kapta meg a Magyar Rádió eMeRTon-díját. Nekem nincs díjam, de ha lenne, én is odaadnám.

Villányi estém volt a minap, felemelő, ünnepi este. A borosgazda már homályosodó termébe invitált, támaszszuk még nehezülő fejünk egy kicsit. A Kopár-dűlő pazar nedvétől csak jóleső csodálatom nőtt, nem részegségem, pedig hamar éjjel lett már, és mi tagadás, szívem szerint földet ért volna bennem is a nemzet leg-

kedvesebb napja. Csak a mi asztalunk világolt még, s a mindig eljövő késői holtpontra vendéglátóm a lejátsszóba parancsolt egy lemezt, annak is egy dalát. Fogalmam se volt, mi következik. Nem ismertem őt jól, bármire elkészültem. És akkor, valahonnan a sötétből elénk topant egy színarany-szelíd hang. Egyetlen szolíd cimbalom terít-

tett rá akkordpalástot.

„Megszabadultam már én a testi haláltól,/ És megmenekedtem minden nyavalyáimtól,/ Bűntől és ördögtől, ez csalárd világtól,/ Az örök kárhozattól./ Lelkemet ajánlom a hatalmas Istennek,/ És testemet hagyom ő anyjának, a földnek, / Ez világot pedig az én feleimnek./ Még őbenne élőknek.”

Ezt énekelte a semmiből a lány, Herczku Ágnes. Mikor már megszólalni is szabad volt, a gazda palástolhatatlan rajongással vallott a magyarság velünk élő, velünk vesző értékeiről. Átlendültünk, új este kezdődött. És néma idővel vegyítve beszélgettünk tovább; én némiképp szégyenülve ültem, mint muzsikusként, akinek fülebe „civil” sügja bele, mi is az abszolút zene. Nagy szó, de ide illik. Utólag mondhatnám, hogy Balogh Kálmán hangszerét a felvétel napján nem sikerült tisztára hangolni, s ez kár. De micsoda fan-

táziával, s ugyanakkor ritka mértéktartással cimbalmozik rajta! Vagy, hogy Ágnes énekében néhány prozódiai pont csúszott, portamentós hang a zenei rendező figyelmét elkerülte, s ez is kár.

Á, nem itt van a lényeg. Hanem a hihetetlenül fordultatos, fűrkészhetetlen helyekre ívelő népdalokban, az ereszkedő vagy boltozatos sémákra fűtülő különös gyűjtésekben, a megszórt szövegvilág, természeti kezdőtoposzok elől kitérő szavakban. A mi közös, letakart, ám mégis messziről fénylő kincseinkben. Arany és kék szavak ezek, miként Dsida mottóul választott szép sora is mondja. Egyszerűségében kivirul egy pálya, Herczku Ágnesé. E laudáló sorok írásakor még nem ismerem, miként a fogékony villányi férfi sem – csak mosolygó szemén láttam, hogy számára ez az előadás olyan, mint legnagyobb bora. A legkedvesebb. – Sz. O.

Könyvelő

Kongresszusi felajánlás

Még jobbra át!

Koltay Gábor a házi kiadójának számító Szabad Tér Kft. által piacra dobott, Adytól kölcsönzött: „Adjatok egy jobbik világot” című kötete tisztelgés a Jobbik párttá alakulása előtt. Szép jövő előtt álló formáció, a könyv pedig, mint kongresszusi felajánlás, egyben kedves emlék a srácoknak.

Az interjúcsokor előtti bevezetőben a szerző azon morfondírozik, vajon filmesként, színházi emberként helyese-e a zsurnalizmus vizeire eveznie. Szerintünk nem. Ő azonban ezt másképp látta. Talán még emlékszünk, Koltay Gábor készítette el 1996-ban azt a honfoglalással összefüggésbe hozható kísérleti filmet, kékszemű import Árpád-

dal, amelynek erős tekintete után Bereményi Gézának nem kis munkájába telt kiköszörülni a szakma hírnevén esett csorbát. Feltehetően ebben az időszakban rögzült Koltay kérelhetetlen amerikaellenessége is. Mint az a játékpisztoly, aminek ravaszát meghúzva a torkolattűz helyett a kis csillagos, sávós zászló ugrik elő. Kérdéseiben, meglátásaiban

efféle váratlansággal villan a „globális amerikai világtendencia”, a „multinacionális világakarat”. Vagy csak egyszerűen érzi Kovács Dávidot, aki persze nem hagyja ki a ziccet. A labda fel, puff elv végig meghatározó eleme a kérdések szerkesztésének. Talán a tájékozatlanság, talán a rutin miatt csúszhatott be mégis Nagy Ervinél a 2006-os választás nagy ellenfelét firtató kérdés. (Labda fel.) A választmányi elnök azonban a várt helyett az ellenoldali sarokba vágja le a lasztit, amikor a maga bátoratlan módján gatyán billenti a Fideszt. Koltay, mint a Fidesz Országos Választmányának tagja, kiesve a szerepéből, meg is jegyzi: „Érzésem szerint azért összehangolt fellépésre lesz szükség...”, majd a pártszervezés felé oldalaz.

A könyv által bemutatott fiatalok alapvetően rokonszenves figurák is lehetnének, csupa idealizmus, hit és elszántság. Épp csak a dárdahegyet tartják rossz irányba. Az viszont vitán felül tisztele-

tet érdemel, ahogyan még december 24-én is figyelik a rádiót, ahogyan rajtatartják ujjukat a valóság ütőerén. Értő figyelmük nélkül sosem derült volna fény a Barangó-ügyre.

A jobbikos srácok, olvasva az interjúkötetet, joggal gondolhatják magukat politikai tényezőnek. Az igazgató, doktorandusz, riporter, rendező alaposan megemelte őket. Művészi igényességgel megfogalmazott körmondatait a köznyelv egyszerűen a smúzolás szóval illeti: „most tiszta emberek vagytok, ehhez kétség nem férhet, de sokasodni kell, mert a feladatokat nem lehet egyedül elvégezni. Nem tartotok-e attól, hogy beépített bomlasztó emberek a tisztességes kezdeményezéseket megfojtják?”, „Ti most egy küldetéses feladatot vállaltok föl”, „Kiábrándultak az emberek vagy van egyfajta reménysugár?” Náná, hogy van. „Egy újabb ezer év reménye – beszélgetés Vona Gáborral”. – É.K.

Kritikán alul

Juszt is mord

A hájjog-kovács

Hazánk televíziózásának laterna magicája, Grand Canalja, magyarán szólva markáns közéleti lefolyója, tehát az MTV újabban már kettő, Juszt László által jegyzett műsort áramoltat át csatornáján, és juttat az össznépi feledés emésztőödreibe.

Juszt úr, mindenki korpus ismerőse, most nemtelen bosszút állhat a néhai Kriminális kilövéséért. Ő a tévé ügyvédje is, miközben Felsőzadunk címen felforgatja az érdeklődés hiányában bepunnyadt black-and-white tévéarchívumot, és kellemes-langyos kádársta adásokat rittyent, amelyeknek felkonfjaiban ki-kikacsint dioptriái, birtokai, vadászházai mögül, és odaken a ellenzéknek. Merthogy műsorvezetőnk harcos balos; a kamera hideg optikája egy, a showbizniszben csak Lagzi Lajossal egy súlycsoportba sorolható erős embert mutat. Ügyvédként problémamegoldó képessége korlátokba ütközik:

egynemely eljárás erkölcstelen, méltatlan mozgatórugóit felfednie nem oly egyszerű, mint annak idején *Frei* kollégát egy életre hidegre tenni miniszterelnök-ibérgyilkos-ügyben. Fogyasztóvédelmi műsort készít: ez, persze, üdvös, olyasmi, mintha élő orgazmustanfolyamot hirdetne: mindenkit érint és érdekel, más kérdés, hogy az adóforintjainkból kitömött Magyar Televízió épp egy dúsgazdag, elkopott palit kelle pénzelné a hiteles ember szerepében? (Ja boc, most nem VIP-hitelest értek ezen.) Míg az első adásban – spontán, hajaj! – aláírt ilyen-olyan rendeleteket *Csehák* exminiszter elvtársnő, ma már pillanatragasztók nézői

tesztje zajlik, ami talán érdekes, de a ügyvédi munkához kevés köze van. Másik, frissebb opusza valóban kartotékműsor. Előbágyadnak régi idők elfeledett dizőzei, humorsiholói, *Juszt* et. pedig úgymond „feldolgozza” a fókuszba rakott esztendő. Volt már ilyen: *Szilágyi* János, a tehetség puttonyával alaposan felmálházott kolléga évekkkel ezelőtt meglépte ezt, színes, élvezetes adásort készítve. Juszt viszont élhal a sűgőgépről elszótagolt konfokért, amelyek poénjait bárgyú helyi nézőkacaj színezi: valaki

» *Fogyasztóvédelmi műsort készít: ez, persze, üdvös, olyasmi, mintha élő orgazmustanfolyamot hirdetne: mindenkit érint és érdekel* «

röhögjön már, ha odahaza hullacsend dermed is a képesövek előtt. Legutóbbi hőstette '56-hoz köthető: név nélkül, de rafináltan körülírva tette helyre azokat a „szerencséjűkre” akkor még meg nem születetteket, akik mégis bírálni merik *Mécset* és *Gönczöt*. Én meg azt mondom, hogy efféle direkt politikálást hallva egyáltalán nem ciki, ha *Siklósi* Beatrix új műsorának promóját azzal zárja a köztévén: hiszünk a szeretet és az összefogás erejében. Ha harc, hát legyen. Régi, még ATV-s emlék következik. Juszt, a Sajtóklub házigazdájá – gondolom, eredeti szándék szerint riportere, de hát nem kérdezett, csak komment

tált – elejtette, hogy az akkori (2001) országvezetés maga az utolsó KISZ-es garnitúra. Kollégái (elv-társai?) itt még leintették a nyelesgránátokat visszafelé hajigáló kéretlen partizánt. Kár volt, persze, a morgásért, hisz hamarosan *Aczél* is olyan rákosista metafora-folyamba fogott, amelynek végén valaki még azt is bekérdezte, hogy akkor ki itt a Berija? Remélem, mindenki számára világos, hogy kik azok, akik képtelenek fogalomkészleteiket frissíteni, ezért mindenről ugyanaz a marxista esti iskolás hablaty jut eszükbe. Ők: akik balról csinálnak permanens balra át-ot, s tengelyük körül forogva hamar bepörögnek. De nem feltétlenül baj ez, hisz a juszt is!-jelenségben igazi élvezetre lelhetünk, főleg ha az

MTV szerény nézettségére pillantunk.

Juszt elvtárs akkor is, ma is politikailag karcsú. Szigorú szellemi diétán tartja magát, és tartat

» *Merthogy műsorvezetőnk harcos balos; a kamera hideg optikája egy, a showbizniszben csak Lagzi Lajossal egy súlycsoportba sorolható erős embert mutat* «

na minket is. Naiv hájjogás! Bár szövege gyönyörű, hisz nincs annál szebb, mint amikor kommunisták kommunistázzák az anti-kommunistákat.

Íme, a farkába harapó kígyó esete, pedig hát az csak egy tudatlan állat.

– Sz. O.

HIRDETÉS

- Szeretne kortárs magyar irodalmi műveket olvasni, de nem igazodik ki a hazai folyóiratok között?
- Nem találja meg az Önnek való könyveket a könyvesboltban?
- Hiányolja a közérthető, ismeretterjesztő könyvkritikákat a napi- és hetilapokból?

AKKOR FIZESSEN ELŐ A MAGYAR IRODALOM EGYETLEN SZEMLEZŐ FOLYÓIRATÁRA!

SZÉPIRODALMI FIGYELŐ

Irodalmi, kritikai, szemléző folyóirat

A Balassi Bálint Intézet és a Felsőzadunk tévé műsorvezetője által

Az irodalom olvasása nem az irodalmárok kváltsága – állítják a Szépirodalmi Figyelő szerkesztői. Út az olvasáshoz, a legújabb **Letöltés!** Tájékozódjon könnyen a hazai és külföldi szépirodalom területén!

Szemle rovat: válogatás az elmúlt két hónap teljes hazai és határon túli magyar folyóirattermésének szépirodalmi anyagából

Figyelő rovat: ismertetek széles érdeklődésre számot tartó, igényes irodalmi, történelmi, társadalmi könyvekről, kiállításokról, művészeti eseményekről

Interjú: beszélgetések a kultúra aktuális eseményeiről

Arte et marte: A Balassi Bálint Intézet szakmai publikációt, tanfolyamainak hirdetményeit

SZÉPIRODALMI FIGYELŐ

Évente hatszor, bő válogatással a megadott két hónap szépirodalmi munkáiból.

Meriellenik kéthavonta
Előfizetési díj: 2500 Ft/év

A megrendelésüket eljuttathatják:
Postán: Szépirodalmi Figyelő, 1462 Budapest, Pf.: 629
Faxon: (1) 321-4757 • E-mail: szif@racio.hu

Valódi autóversenyzés diszkont áron

Kicsi a bors, de gokart

A magyar ralibajnokság vagy a Formula-1 itthoni népszerűsége is bizonyítja, hogy sok tízezer ember „szenved” Magyarországon sebességmáorban. A legelszántabbak választása gyakran a raliautózásra esik, pedig van olcsóbb és biztonságosabb autósport is. Ez pedig a gokart. A gokartozás az autóversenyzés első lépcsőfoka. A bohókás külső ellenére a gokart egy vérszomjas fenevad.

Az autózás és a versenyzés élmenye a kis autó ülésében döbbenetesen közvetlen: mindössze néhány centire a földtől, lábunk között a benzintankkal, egy apró kerekű „játékban” ülve száguldunk. Igen, száguldunk, ugyanis egy versenyzésre épített kart vége sebessége akár a kétszáz kilométert is elérheti óránként. A jobb versenymotorok tizenhat-tizenhétzet fordulnak percnként, akárcsak egy Formula-1-es autó. A versenyeken szinte test-test elleni a küzdelem, a kis autók kanyarsebessége a széles váz és a széles gumik miatt jelentős részben a vezető fizikai tűrőképességétől függ.

A gokart talán az egyik legbiztonságosabb technikai sport. A baleset nagyon ritka, viszont nem árt felhívni a figyelmet arra, hogy a versenyzés erősen igénybe veszi a vállat és az alkart.

A bevásárlóközpontok parkolóiban vagy üdülőhelyeken kínált gokartozás az eredeti élmeny töredékét nyújtja. A gépek rendszerint leharcoltak, a motorokat lefojtják, a pályák többsége pedig igen egyszerű. Ezért a továbbiakban a versenyszerű gokartozásról szólunk.

A sportág bölcsője Amerika, ahol állítólag mókás kedvű kertészek, megunva a fűnyírás egyhangúságát, átalakították masi-

náikat, és egymással kezdtek versenyezni. Az új autósport néhány év múlva Angliában is megjelent, és rövidesen meghódította az egész kontinenst. Hazai fénykorát a hetvenes-nyolcvanas években élte, amikor az alacsony színvonalú, ám olcsó és megbízható szocialista technológiát (MTZ, Simson, Csepel) tudta felhasználni a sportág.

A kilencvenes éveket azonban ezek a gyárak már nem éltek túl, így a sportág is válságba került. A „baráti” források helyét a méregdrága nyugati import vette át, így egyre kevesebben tudtak fenntartani egy versenyautót. Ekkoriban alig ötven versenyzőt tartott számon a hazai autósport szövetség.

A megoldást a hazai gyártás elindítása jelentette. Pénzes József műhelye a kilencvenes évek második fele óta gyakorlatilag féláron tud igazi versenyautót gördíteni az aszfalra. A váz saját készítésű, a motor pedig egy igen kiforrott száz köbcentis, kétütemű olasz gyártmány. Ennek teljesítménye a tartóssági szempontok miatt kicsit szerényebb (12 lóerő 12 ezres fordulatonál), ám mindezt alacsonyabb szervizköltséggel hálálja meg. Az évente szükséges motorgenerál költsége maximum húszezer forint.

Pénzes József és barátai a gyártás elindítása után az elké-

A Pénzes kart és mestere

szült darabokkal 1997-ben már önálló géposztályt indítottak be a hazai bajnokságban. A „K-100” osztályban indulók csak a Pénzes-féle gokartokat használták.

Napjainkban valamivel harminc felett van a kategóriában versenyzők létszáma. Jellemzően a fiatalok fedezték fel maguknak ezt az igen könnyen elérhető autóversenyzési lehetőséget. A Pénzes-féle gokart új ára ötszáznegyvenezer forint. Karbantartása és fenntartása egy évben körülbelül százezer forintba kerül, és további számottevő költségekkel nem kell számolnunk. Használtn is hozzá lehet jutni a géphez, mivel sokan lépnek feljebb a kategóriából – egy ilyen darab ára három-négyszázezer forint körül van – de még ennél is olcsóbban (száznyolcvanezer forintos

áron) úszhatjuk meg a kalandot, ha bérelünk egy kartot. Egy bajnoki évad tizennégy futamból áll. Négy gokartpálya ad otthont a versenyeknek: Kecskemét, Pannonring (Győr), Dunaszerdahely és az új örökényi pálya. Pénzes József és kis csapata (ez részben kislaiából áll) szinte minden hétvégéjét valamelyik pályán tölti, mivel teljes technikai háttérrel biztosít a géposztályban versenyzőknek.

Aki a Tesco-parkolás dodzsemezésen már túl van, és kedvet érez egy teljes értékű autóversenyzéshez, annak egy tesztapon való részvételt javasolunk. Ilyenkor a teljes Pénzes-csapat velünk foglalkozik. Beállítják a gépet, ruhát és sisakot adnak, mérik az időinket, és a nap végén üdvözlőnek a K-100-as géposztály újoncai között.

– CZOTTER ANDRIS

HIRDETÉS

Jobb ár
Jobb kiszolgálás
Jobb hozzáállás
www.infoabc.hu
06(20)93-90-882
Toner Patron Irodaszer

Ezen aztán mindketten gondolkozunk. Egészen addig, amíg néhány értetlen biztossági őrrrel folytatott rövid, de eredményes kézítusa után belépünk a tekintélyes csarnokba. Bár jócskán a kezdés előtt vagyunk, már hatalmas a forgalom a körfolyosókon; a kitűző- és könyvbiznisz kivételesen az épületen kívülre szorult, semmi sem akadályoz az ülőhely felé vezető úton. *Rákay Philip* és *Kudlik Júlia* köszönt minket. Meghökkenítő, de jónak bizonyul a párosítás, még úgy is, hogy konferálásai közben nehezen tudjuk a fejünkben elnyomni a Delta szignálját.

A házigazda jogán *Kövér László* nyit; beszéde kapcsán elmerengünk: tényleg tizenöt éve történt, hogy édesapánk nem engedett el minket úszásra Tibi bácsihoz, mondván, hogy most pedig édes gyermekeim, megnézik a történelmet a tévében? Homályos emlékeim szerint kissé dühös voltam, az újratemetés szó jelentésével pedig egyáltalán nem voltam tisztában...

A szövetséges köszöntők peregenek, a profi, összeszedett szpicsek után az óriás kivetőkön a tagozatok mutatkoznak be, majd repetázunk a szövetségeseinkből. *Szűrös Mátyás* beszél, majd *Semjén Zsolt*, a KDNP elnöke. Koppánnal szemben Szent Istvánt méltatja, körbenézőnk. Egyetlen hivatásos koppányi magyar megmondóember, sőt, főszerkesztő sincs, aki a tegezéhez kapna. Tiszta szerencse.

Ezt követően a zseniális hegedűs, büszke magyarként is büszke cigányzenész, *Yehudi Menuhin*-tanítvány, *Kathy Horváth Lajos* kápráztató ügyességgel muzsikál; a szünetet felhasználjuk arra, hogy odaromboljunk a volt belga miniszterelnök *Wilfried Martenshez*. Útközben majdnem *Eörsi Mátyásnak* nézünk valakit, felhorkanunk, kissé szélesnek tartanánk az összefogást, de aztán kiderül, hogy csak szemüveget kellene tisztíta-

Beindul a Nagy Konzervatív Buldózer

Szövetséges állapot

Már negyedórája caplatunk az esőben az óriásrovarok támadása ellen hatalmas karókkal biztosított Budapest Aréna körül, kétségbeesetten keresve a bejáratot, amikor fotós kollégám nyafogni kezd a nem érkező tavaszról meg arról, hogy a mamája születésnapjára ebédjén sem tud részt venni a munka miatt. Érzem, hogy szövetségi gyűléshez méltó válasz szükséges, ezért Gyuresány Ferenc kádkövénél is keményebbnek mutatom magam, s kimérten válaszolok: – Lyukas hajóval nem lehet partot érni.

Az UMP kongresszusához fogható hangulat – mondja a connaisseur

ni. Az Európai Néppárt flamand elnöke először kissé furcsán néz lapunk nevének hallatán, de aztán készségesen válaszol kérdéseinkre. Azt mondja, hogy a hangulatot csak a francia UMP kongresszusán tapasztaltakhoz tudná mérni, ott látott tíz-tizenegyezer, jókedvű, értékelvű embert, s ő maga is úgy véli, hogy a Fidesz immár az egész térség legerősebb néppártja. Esélylatolgotásra kérjük a politikust a közelgő uniós parlamenti választások kapcsán. *Wilfried Martens* úgy véli, hogy bár csökkenni fog az Európai Parlament néppárti és szocialista frakciói között a különbség, a választást az EPP tagpártjai nyerik.

Szerinte biztos győzelmet aratnak többek között Nagy-Britanniában, Németországban, Görögországban, Magyarországon (halljuk a hurik énekét). Következő kérdéseinkre – van-e az Európai Néppártnak jelöltje az Európai Parlament elnöki posztjára – diplomatikusan kitér. Arra a kérdésre, hogy szóba jöhet-e magyar néppárti politikus, nagyot nevet, hogy nahát, milyen vicces fiúk vagyunk. Időnk lejárt, kezdődik a második rész, már saját helyünkön jegyzeteljük a valahonnan megint kimaradó határon túli magyarok nevében és pontosan beszélő *Szász Jenő* szavait, majd *Martens* úr pakol oda.

Effejtettük tőle megkérdezni, hogy mit szól ahhoz: egy másik jeles európai politikus, *Nyakó István* a közös listát badarságnak minősítő szavaira azt üzenté, hogy az EPP elnöke nem ismeri az unió alapelveit.

Schmitt Pál hirdet csapatot, bevisz néhány tust, mi jelezzük a maximális pontszámot, és persze arra is jut idő, hogy potya ebédjeggyel a szervezőknek fenntartott helyen lapátoljuk műanyag tányérból a gulyáslevest. Arra érünk vissza, hogy az Egy nap süt ránk című dalt éneklük a színpadon. Először nem hiszünk a szemünknek, de aztán kiderül, hogy bizony *Komár László* is ott az énekesek között. A „velünk van” torokszorító érzését nem gyengíti a közelünkben hangosan Dollyt követelő kolléga. A mágus lábában a bugi, a zene üt, *Balázs Fecó* ugyan néha a szövegre pislant, de seabaj, a közönség ütemesen integet a frissen kapott zászlókkal, *Varga Miklós* pedig felszántja a pályát, a hegyet-völgyet.

A Magyar Állami Együttes robbant, a megunthatatlan *Naplegenda* részleteit csodáljuk, persze a fejtű kezelői már melegítettek. Mert az első szövetségi gyűlés zárásaként jön *Orbán Viktor*, stand-ing ovation, néhányan a germán kultúrkörből átvett lábdobogással fejezik ki tetszésüket. Kiderül a beszédből, hogy végre ötösbe kapcsoljuk a Nagy Konzervatív Buldózerrel a miniszterelnök dodzsemjével szemben, jó poénok váltakoznak a fejekben legalábbis összekeveredő szövetség és biztonság-értelmezésekkel, de a kicsengés világos: munka van, emberek. Így hát nem is lepődöm meg, amikor a kijáratnál formás csomagot nyom a kezembe egy még formásabb hölgy, s csak aztán jut eszembe, hogy nem is olyan könnyű dolog táskát, Munka, otthon, biztonság!-szlogenű anyagokat tartalmazó szatyrot és egy korsó sört a kezemben tartani. Pedig még nincs is meg az egy-millió aláírás.

– A. B. A.

Új Zélandról a kiwi vagy semmi sem jut először az ember eszébe, esetleg még az, hogy messze van, meg az is egy angol kolónia, valahol Ausztrália mellett. No persze a moziba járók tudhatják, hogy A gyűrűk urát és az Utolsó számurájt is ezen az Isten háta mögötti, két nagy zöld szigeten forgatták, ahol sok a páfrány meg a birka.

Ezt erősítendő, a repülőről leszállva is egy hatalmas Golam bábu fogadja az utazót, jelezve, hogy A gyűrűk ura jelen pillanatban a hivatalos politika nemzeti műbörje.

Már a vámvizsgálaton rájön az ember, hogy ezek komolyan veszik a szigetletét. Csak külön engedéllyel lehet bármilyen növényt, állatot vagy élelmiszert bevinni, sőt a cipőknek, sátraknak is kifogástalanul tisztának kell lenniük. Látszik a vámtisztéken, hogy ha kell, arerezenés nélkül fertőtlenítenek akár egy komplett osztrák nyugdíjascsoportot is.

Új-Zéland fővárosa, Wellington úgy néz ki, mintha Los Angelesben 1940-ben néhány felhőkarcoló felépítése után a kertesház-lobbi polgármesterjelöltje nyerte volna választásokat, és 15 méterben maximálta volna a beépíthetőséget. Ezt a szokatlanul nyugis városképet a városatyák azzal is akarták erősíteni, hogy amikor A gyűrűk ura világpremijére volt a városban, és a kiwi fel találása óta a legnagyobb hírvést kapta az ország, a város egyetlen nevezetes hajléktalanját egy hétre bezárták valami kamu indokkal. Ugyan Wellington a főváros, az ország üzleti központja a sokkal pörgősebb Auckland, míg a kulturális központ a déli sziget közepén található Christchurch, amit 1850-ben azal a céllal alapítottak, hogy egy eljövendő teokratikus államnak legyen a fővárosa. A többi kisváros egyébként tökéletes mása az amerikai kisvárosoknak. Főúton mentén faházak kis kerttel, a város közepén benzinkút, bolt és

Kelet nyugatja • Napsütés, menedékházak, Gyűrűk Ura

Új-Zéland

„Úgy gondolom, hogy Ausztráliának vagy Új-Zélandnak sokkal több köze van Európához, mint Fehéroroszországnak vagy Ukrajnának” – idézte az Ukrajnában megjelenő angol nyelvű Kiev Post Romano Prodit 2002. december 13-án, amikor Ukrajna Európa Unió csatlakozásáról faggatták. Hiába no, mondhatnánk, vannak olyan alapigazságok, amelyeket még a legszelesebb diplomáciai bájvigyorral sem lehet eltakarni.

valami kajálda. Az ország távol a világ zajától, kellemesen-álmosan éli a mindennapokat. Autópályák nincsenek, az utakon a hidak többnyire egysávosak, de igazából nincs is nagyobbra szükség, mert nincs az országon átmenő forgalom.

Az országot a természeti adottságai teszik igazán különlegessé. Az északi sziget buján zöld.

Az erdők átláthatatlanok, a fákat benövik a mohák, a liánok és mindenféle, a valóságtól elrugaszkodott növények. Sok a csapadék. A helyi Aigner Szilárdok szokták is mondani, hogyha

Taranaki hegyének tetejét látni, akkor eső lesz, ha nem, akkor már esik. De vannak itt még működő vulkánok, hóforrások, gejzírek és homokos tengerpart, édesvízi vízeséssel.

» Itt az alpesi hegyek között számtalan óriásgleccser húzódik, köztük a Ferenc József is, amelyet egy osztrák geográfus fedezett fel még a Monarchia fénykorában «

A déli sziget sokkal vadabb és zordabb. Itt az alpesi hegyek között számtalan óriásgleccser húzódik, köztük a Ferenc József is, amelyet egy osztrák geográfus fedezett fel még a Monarchia fény-

korában, sőt ez még arról is nevezetes, hogy a világ legalacsonyabb fekvő óriás jégkásája. A tengerpart inkább bálnáknak, cápáknak, pingvineknek vagy éppen fókáknak való. A természettel kapcsolatban itt jönnek még a szuperlatívuszok, meg hogy helyhiány van...

Ami feltűnő és sokat elárul az országról és lakóiról, azok a túraútvonalak menti menedékházak. Nem őrzik őket, becsületkasszába kell fizetni, még sincsenek összehúgyozva, széthordva és szétverve. Az emberek egy-két éjszakát megpihennek bennük, összepakolják a cuccukat, kitararítanak és továbbmennek. Mintha ez lenne a legtermészetesebb.

Az angolszász telepések öntudatával élnek itt az emberek. Ővék az ország, akkor meg mi nekik lopnák szét. A nyilvános budik tiszták, erősítve ezzel azt a szabályt, hogy a nyilvános WC-k tisztasága egyenes arányban áll az ország mentális életszínvonalával. És a világ túloldalán az is politikai vihart kavart, ha egy miniszter a 100\$-os parkolójeggyel sumákol. Valahogy ezért van az arra járó keletibb európainak egy olyan érzése, hogy ott lassabban nő a kutyaszar a fűben.

Azt hiszem, hogy ha Magyarország egy szelet zsiros kenyér (sok hagymával) az emberiség ebédlőasztalán, akkor Új-Zéland egy fürt szőlő a délutáni sziesztára.

– NOVÁK TAMÁS

Új-zélandi csendélet: hol vannak az orkok?

A történelmi Magyarország
borvidékei (IV.)

Tokaj

Azt, hogy milyen értékes kincsünk a tokaji bor, ha máshonnan nem is, a Himnuszból mindenki tudhatja. De azt, hogy miből és hogyan is lesz a tokaji, már kevesebben, azt pedig, hogy mi a különbség az olyan elnevezések között, mint esszencia, aszú, szamorodni, fordítás és másolás, alig tudják a műkedvelők, hétfélig iszogatók. Márpedig ez éppúgy része a honismeretnek, mint az, hogy meg tudjuk különböztetni a pulit – még ha fehér is – a komondortól.

Hegyalja két uralkodó szőlőfajtája a furmint és a hárslevelű, kis arányban van még sárga muskotály is. Ezek még semmiben nem különböznek a másutt termesztettektől. Az, amitől a tokaji „tokaji” lesz – a fajta, a mikroklíma és a talajadottságok mellett, az az aszúsodás (szakszóval: nemesrothadás) összetett folyamata.

Késő ősszel, amikor másutt már rég leszüreteltek, Hegyalján várják a csapadékot. Míg másutt a rothadást jelentené a nedvesség, Tokajban ez a feltétele a Botrytis cinerea nevű gomba fertőzésének. Ideális esetben ez akkor következik be, amikor már megszűnt a gyümölcs tápanyag- és vízfelvétele az elszáradó kocsányon keresztül.

„Pedig csak a jó bort szeretem nagyon...”

Az esszencia az a nedű, amit a szőlőfürtökről leszedett aszúszemekből, azok egymásra nyomódásától, tehát külön préselés nélkül kicsorog.

Az aszú készítéséhez az aszúszemekből darálással aszútészta készítenek, vigyázva, nehogy a mag megsérüljön. A tészta felöntik friss száraz borral (furmint vagy hárslevelű), 24-36 óráig áztatják, majd ezt préselik ki. A puttonyszám azt jelenti, hogy egy gönci hordóhoz (136 l) hány puttony (26-27 kg) aszúszemet tettek. Az aszút legalább három évig kell érlelni, ebből legalább kettőt fahordóban kell eltöltenie.

Az esszencia és az aszú tehát válogatott aszúszemekből készül. Ezzel szemben a szamorodni válogatás nélkül tartalmaz aszúsodott és nem aszúsodott szemeket. Maga a szó a lengyelből ered, jelentése „ahogy magában termett”. Míg az aszú mindig édes, addig a szamorodni lehet édes és száraz is.

A fordítás a kipréselt aszútészta ráengedett újabb bort jelenti, és a szó az aszútészta

zsákjának az újborba történő kifordítására utal. A másolás pedig az aszú vagy a szamorodni seprőjének újborral történő felöntésével keletkezik, a szó eredete pedig a másodfelöntésből, azaz a „másodlásból” származik. Természetesen mind a négy fajta készítéséhez csak tokaji bort lehet felhasználni.

És ha már a történelmi Magyarországról beszélünk, érdemes megemlíteni, hogy a borvidék egy része Trianon után Szlovákiához került. Az külön érdekes, hogy Trianon óta nagyon sok francia cég és gazda vásárolt fel hegyaljai földet – vannak már francia kézben lévő birtokok az egyetlen jelentős helyen is, ahol a szintén botrytises nemesrothadással érlelt sauternes-i borok egyedüli konkurenciája

» Azt, hogy milyen értékes kincsünk a tokaji bor, ha máshonnan nem is, a Himnuszból mindenki tudhatja «

honos... Nagyobb problémát jelent, hogy a Szlovákiához csatolt, magyarulakta, de jórészt nem magyar szőlőtulajdonosokkal bíró területeken nem tudjuk előírni és betartatni azokat a szigorú szabályokat, amelyeket saját, to-

kaji néven forgalomba hozott borainkkal szemben megkövetelünk. Így nemcsak hátrányba kerülünk a külföldi piacokon a szlovákiai tokajikkal szemben, de azok súlyos károkat okoznak a tokaji márkánévnek is.

– KUPPER ANDRÁS

HIRDETÉS

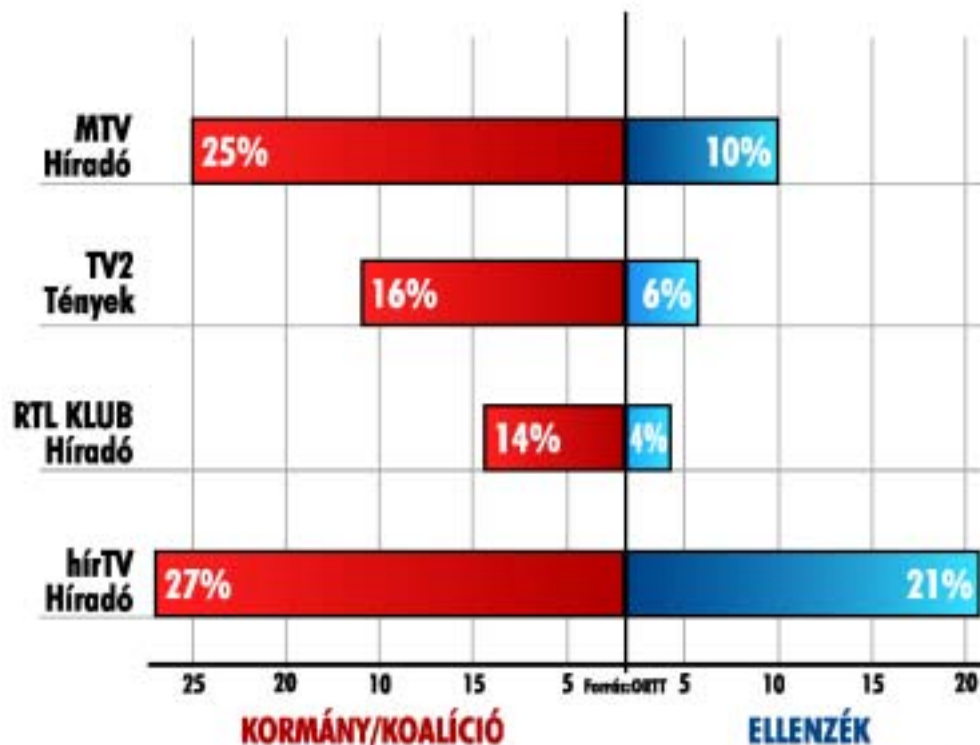
IRODALMI KÁVÉZÓ
MASSZI & PÜSKI
KÖNYVESHÁZ

Minden nap 10-22 óra
között
színes programokkal –
könyvbemutatókkal,
beszélgetésekkel,
borkóstolóval
várjuk az érdeklődőket.

Budapest, V. kerület,
Haris köz 3.

Részletes programjainkról
érdeklődni lehet
a 318-0300 telefonszámon.

A kormány/koalíció és az ellenzék megjelenése a híradókban

"A híradások tárgyilagosságát nincs okunk kétségbe vonni: az ORTT felmérése szerint a hazai médiapiacra a legkiegyensúlyozottabbak."

(A 168 ÓRA 2003. december 11-i elemzése a hírTV-ről)

KIEGYENSÚLYOZOTTAN. EGYENESEN. ÖNNEK.

Új fejezet a reklámtörténetben

Végkiárusítás

Annak idején, amikor minden kezdő közgazdásznak Palotás János volt a példaképe és a mobilokat még táskában hordták, de már megindult a végeérhetetlen kampányhadjáratuk, egy hosszúra nyúlt TV-s reklámblokk végén a nagymamám felém fordult, és csodálkozva megkérdezte: „Mondd már meg nekem fiacskám, mi az istenangyala az a Pannon GSM?”

Azóta kiderült. De az is, hogy a magyar néplélek jobban szereti a tömör, célzott reklámokat. Erre már a múltik is rájöttek, ezért aztán óriás csirkecombok, csomag rettek, paradicsomok, vagy éppen műanyag homokozó készletek integnek ránk a plakátokról egy-egy árcédula és egy áruháznév kíséretében. De a hazai kereskedők is tanultak valamit nyugati

kollégáiktól. A totális kampányt és az óriás betűméretet.

Ennek köszönhető a várost kb. két éve elárasztó „Végkiárusítás” feliratú félfementes reklámkampány, amelyet celluxos hórukk emberek városszerte kiragasztanak. Nem kímélve falakat, aluljáró oszlopokat, buszmegállókat, konténereket, fákat, táblákat. Mindegy, hogy függőleges vagy vízszintes.

HIRDETÉS

www.vw.hu

**BALATONFÜREDEN...
CSODÁT teszünk!
Vágyát valóra váltjuk!
Egyedi finanszírozás
VW Caddy modell vásárlása esetén!**

**VW Caddy
2.384.000 Ft+ÁFA**
Már 596.000 Ft kezdő befizetéstől az Öné lehet!
Részletfizetés: 60 hónap 39.360 Ft/hó

Számoljon és Volkswagennel járjon!
Nem élhet olyan messze,
hogy távol legyen tőlünk!

Egy jobb polgári szalon... CSERMELY ÉS TÁRSA KFT.
8230 Balatonfüred, Fűdő u.
Tel.: 87/580-650 • Fax: 87/580-664
szalon@csermelyestarsa.hu • www.csermelyestarsa.hu

A VW Caddy modelljéről Regg. kerékház átlátszóssága 0,2-0,3 mm-es, CO₂ kibocsátása 196 g/km

Sőt, a cellux nyújtotta lehetőségeket kihasználva a legújabb találmány a két fa, vagy oszlop közé kifeszített úgynevezett függöny reklám. Ez a maga nemében páratlan kivitelezés, amely jelentősen emeli fővárosunk balkáni jellegét, egyedisége és otrombasága mindenképpen szót érdemel. Hiszen olyan új hirdetőfelületről van szó, amely méltán kavarhatja fel a hazai reklámpar állóvívét. Gondterhelten mehetnek be reggel raporra a főnökhöz a több iskolát kiváló eredménnyel abszolvált marketingesek. És törhetik a fejüket a „Hát ez eddig mért nem jutott az eszetekbe, fiúk?” kérdést meghallva. Akkor aztán majd kevés lesz azt mondani, hogy kérem mi a forgóplakátokban meg az óriáskivetítőkben gondolkoztunk. Tévedés. Az utcai reklámháború történetében, néhány élelmes ragasztóember – sejtetően kereskedői utasításra – új fejezetet nyitott. Hiszen ezt a harcot már nem házról házra, óriásplakátról óriásplakátra vívják, hanem fától fáig, oszloptól oszlopig. Ez az ötlet szó szerint új teret nyit! Hálók, zászlók és függönyök fogják spanyolfalként elválasztani a gyalogosokat az egyébként úgyis utált autósoktól. És akkor majd fővárosunk dolgozó népe, mint megannyi Grétsy László megáll majd egy szóra: „Hohó benne vagyunk a reklámban!” Demszky és közterület csapata pedig elégedetten könyvelheti el, hogy ismét kicsit színebb lett ez a város.

No de térjünk vissza az ötletgazdákhöz. A reklámszakma Robin Hoodjához! Mert hiszen ezt a mesterien kivitelezett kampányt a hirdetett boltok közelében még kevésbé jól fizetett szórólaposok erősíthetik bennünk az elhatározást, ide be kell menni! Hiszen: „Végkiárusítás! Végkiárusítás! Végkiárusítás!” „80%-os leértékelés! 80%-os leértékelés! 80%-os leértékelés!” Mint valami világvége szekta 8. jövendölését végre ko-

Marketing akció, mert megérdemlem

molyan vevő kereskedő utolsó jótékonyági akciójáról lenne szó, aki csak azért nem adja ingyen a márkás sportcipőket és pulóvereket, mert szeretné elkerülni a verkedésbe forduló tömegjeleneteket a sokat látott szatócsboltja előtt. Vagy reménykedve gondolhatunk arra, hogy hátha ránk mosolyog a szerencse és egy állami vállalat privatizációja miatt felhalmozódott felesleges raktárkészleteket végre olcsó pénzen megvehetjük. De mégsem ez a rejtély kulcsa. Ez a házi-barkács, soha véget nem érő reklámhadjárat másról szól. Még több kínait a magyarnak!

Bedölvé a reklámnak, felkeresve az egyik lerakatott, egy önkormányzattól bérelt galériás helysége leltünk, ahol nyoma sem volt az utolsó ítéletnek vagy éppen felszámolásnak. Igazából csak a kínai piac kínálata költözött a belvárosba egy élelmes kereskedőnek hála. Keménytalpú sportcipő, varrás mentén szakadó tréningruha, pufidzseki meg női top. Megállapítható tehát, hogy a választék abszolút mértékben konvergál a józsefvárosi piacéhoz. Így aztán igazából semmi különös, reklám az egész mondhatnánk, csak a hely más, meg úgy tűnt, az eladó csajoknál széria-felszerelés a szilikonmell és a seggtetkő. De hát hol nem manapság? Hiszen itt a végkiárusítás.

– NOVÁK TAMÁS

Szobrott múlt • Legendák a gyilkosságról

Teleki Pál halála

Az elmúlt hetek és hónapok Teleki-szobor körül kavargó vitája tökéletesen leképezte a magyar szellemi élet összes nyomorúságát. Volt minden, mint a búcsúban: aláírásgyűjtő honlap, néhány hét alatt kétezer hozzászólás fölé futó topik az Indexen, sértődött nyilatkozatok, megbütykölt Teleki-búcsúlevél, soha meg nem jelent könyvre, tanulmányra való hivatkozás, számtalan történelmi tévedés, publicisztikai dömping, amelyből például – ennyivel tartozunk a morálnak vagy valami ilyesminek – Aczél Endre mértéktartó Népszabadság-beli írása határozottan kilógott.

Voltak még fontoskodó olvasói levelek az országos napilapokban és komoly tanácsalanság abban, hogy hol is vannak már Teleki-szobrok az országban (Szolgálati közlemény: két büszkje van neki, egy Gödöllőn, egy meg az érdi földrajzi múzeum kertjében. A közgazdasági egyetemen csak egy emléktáblát találunk.) Feltűnő volt azonban az, hogy a történészek legtöbbször csendben maradt, vagy ha nyilatkozott, akkor olybá tűnt, mintha a fogát húznák. E sorok szerzője csak korlátozott mértékben tartozott a fogfájósok közé, és kényszerűen érzett a réz ú. kivágására a Rubicon hasábjain, ez is az igazsághoz tartozik. A Fidesz mélyen hallgatott – valószínűleg jól tette. Ezen megfigyeléseink azonban vajmi keveset számítanak. Nem feladatunk eldönteni, legyen szobor, avagy sem, meg hogy hol álljon. Üljön. E terhet levette rólunk Balatonboglár önkormányzata, és ez nagyon helyes.

A kései kutató számára nehezen megmagyarázható az a szívósság, amellyel Teleki nemzedékek emlékezetében meg tudott ragadni, s hogy az ellentétes nézetek ütközése ilyen szikrázást

idézhetett elő. Egyfelől igaz, hogy Teleki egy sor olyan törvényt támogatott, szorgalmazott, szavaztatott meg életében, amelyek magyarok százazreit rekesztették ki a nemzetből. Antiszemita volt, na. És nem azért, mert meg akarta menteni a zsidókat, hanem mert a közép- és kelet-európai politikusoknál van egy kitaláló, bár nem túl rokonszenves hagyomány, amely arra készíti őket: nemzetük modernizációját egynemely kisebbség rovására valósítsák meg. Iuliu Maniu és Edvard Benes arra jött rá a harmincas években, hogy a magyarok zavarnak, ki kell rakni őket. Teleki az új (nem dzsentri) középosztály legkomolyabb akadályát látta a magyar zsidóságban, és a második világháború elején ő is korlátozásokban/eltávolításokban gondolkodott. Nem érte meg a vészkorokat, és nem tudhatjuk, mit tett volna 1944-ben.

Másfelől Teleki tudatos elit-politikája, az ország függetlenségén munkálkodó kormányzása és önként vállalt halála jócskán árnyalja a róla alkotott/alkotható képet. S bár a két szemléletmód (kirekesztő/nemzetépítő Teleki) korántsem összeegyeztethetetlen, az összecsiszolásra nem

Teleki öngyilkosságához nem férhet kétség

sokan hajlandóak. Egymást kizáró identitások küzdelme zajlik, és a józanságnak alig van terepe. S mintha ez nem lenne elég, csodálatos túlélőképességet mutat az a nézet, amely szerint Telekit – régi magyar hagyomány – meggyilkolták.

1941. április 3-án reggel fél hét tájban vette észre az ablakokat kinyitó inas, hogy az ágyban fekvő miniszterelnökkel valami baj történt. Némi zavarodottság után sietve értesítették az orvosokat és Teleki családját, továbbá a kormány tagjait, akik a délelőtti folyamán mind megérkeztek a Sándor-palotába. Egy félóra a kormányzót is magára hagyták a holttesttel. Horthynak alkalma lehetett elgondolkodni úgy is, mint Teleki két búcsúlevele címzettjének. A kormányzó még aznap Bárdossy Lászlót nevezte ki a kormány fejének. Teleki március végétől mindennel küszködött, amit a szakirodalom preszuicidális szindrómaként ismer: alvászavarai voltak, régóta meglévő depressziója is kiújult, fokozatosan elmagányosodott: gyermekei távol voltak tőle, felesége halálos betegen feküdt egy budai szanatóriumban, s a miniszterelnöknek néhány napon

belül szembesülnie kellett bel- (nemzetiségpolitika Szatmárban) és külpolitikája (jugoszláv válság) kudarcaival. Híressé vált búcsúlevelei saját kezétől származnak, és igenis, Teleki Pál néha leírt csúnya szavakat, sokkal cifrábbakat is, mint a „legpocsékabb nemzet”.

Arról, hogy a németek gyilkolták volna meg, eddig semmiféle forrás nem került elő. Berlinnek sem érdeke, sem oka nem volt meggyilkoltatni Telekit. A Teleki meggyilkolása-legendakör érdekes módon átfedéseket mutat a sumér rokonság kutatásával. A legendák első és legelszántabb képviselője, Zakar András ez utóbbit is művelte. 1983-ban, Bécsben megjelentetett, műhelytanulmánynak nevezett könyvében irreális és önmagában is logikátlan konstrukciót vázolt fel a tudós-politikus likvidálásáról. Művének erénye, hogy számos olyan szereplő nyilatkozatát közli, akik a hetvenes években még életben voltak, s az események szemtanúiként értékes részinformációkat adtak a miniszterelnök haláláról. A gyilkossági legenda tézisei a nyolcvanas években elérték a História című folyóiratot, s ott bizonyos nyilvánosságot kaptak. A kilencvenes években a legendakör teljes pompájában megmutatta magát híveinek és ellenzőinek. Országos napilapokban, rádióműsorokban, havi lapok és egyesületi hírlevelek hasábjain jelentek meg újabb adalékok, vagy Zakar téziseit visszhangzó írások, s nem csak amatőr múltkutatók, hanem más történelmi részdiszciplínában marandót alkotó tudósok (Szilágyi Ferenc irodalomtörténész, Csapodi Csaba történész) tollából is. A dilettáns és a tudós értelmezésekben azonban volt néhány közös vonás: amellet, hogy levéltári vagy más forrásokkal nem terheltek meg őket, szerzőik nem ismerték alaposan sem Teleki életművét, sem a kort, amelyben élt. – ABLONCZY BALÁZS

Hal és háló

„Hiszen a rájuk most gumibotozó rendőrökkel, katonákkal támadó állam voltaképpen a rendszerváltás óta folyamatos jogsértésben van velük szemben. Sérítik, de inkább lábbal tiporják alapvető politikai, polgári, szociális és gazdasági jogait. Mert az olyan településeken, ahol 80 és 100 százalékos munkanélküliség van, ott brutálisan aktív diszkrimináció folyik, államilag túrt – és most nagyon finoman fogalmazunk, helyesebben: rendszerből fakadó – cigányüldözés. Ott nincsenek meg az élethez való alapjog minimális feltételei sem. Egyébiránt ez az állapot pusztán annyiban különbözik a magyarországitól, hogy itt még nem csökkentették a felére, a hideg vízre való alá a szociális segélyeket.” (Kordult egyet a világ, A Magyar Narancs szerkesztőségi cikke, 2004. március 4.)

A szlovákiai roma tüntetés-éhséglázadás-fosztogatás (kinek-kinek vérmérséklete szerint) jobban megérintette a Magyar Narancs szerkesztőit, mint általában a felvidéki magyarság ügyei (utóbbiak kapcsán rendszerint csak egy-egy magyar-igazolvány- vagy MKP-sározó megnyilvánulásra futja a lap szellemi municiójából). Az történt, hogy a szlovák kormány a munkanélküli és szociális segélyek egy részének kifizetését közmunkához kötötte – a Narancs szerint ez nem más, mint cigányüldözés és az EU-csatlakozást követően a romák perelhetik majd az államot, mert az mégsem járja, hogy nem szavatolja létbiztonságukat.

Már önmagában is pikáns, hogy a máskor oly' piacpárti Narancs az államtól várna el a rossz szociális helyzetűek (így a cigányság egy jelentős részének) eltartását. Tovább árnyalja a helyzetet a szlovákiai történések néhány epizódja: az „éhező tömegek” sok boltból csak az élvezeti cikkeket (italok, cigaretta, kávé, csokoládé) vitték el, a cukrot és a lisztet szétszórták a földön és akadt üzlet, amelyiket fel is gyűjtötták, bú-

csúzóul. Rimaszombaton az egyik nap mintegy kétszáz roma tüntetett munkát követelve, majd két napra rá az önkormányzat által felajánlott közmunkára tizennégyen jelentkeztek.

A harcias roma jogvédők néha jobban is végiggondolhatnák, tényleg a cigányság érdekeit szolgálja-e a fellépésük. A részben közmunkához kötött segély a közöség munkamorálját szolgáló lépése, avagy durva diszkrimináció? Az iskolába járáshoz kötött családi pótlék (iskolalátogatási támogatás) a romákat sújtó alacsony iskolázottság enyhítését célzó intézkedés-e, avagy durva diszkrimináció? Szlovákiában 1990-ig iskolalátogatáshoz volt kötve a gyermekek után járó pótlék. Az 1990-ben bekövetkezett „liberalizáció” vívmányaként megszűnt ez a kötöttség, így ma az iskolától távol felnőtt korosztály képzetlensége okán még nehezebben kap munkát. A jogvédők itthon is tiltakoztak, mikor az Orbán-kormány az iskolás korú gyermekek részére a családi pótlék helyett iskolalátogatási támogatást vezetett be – a szlovák példa egyelőre nem őket igazolja. – BALOGH ÁKOS GERGELY

Kereskedelmi ízek

Ehavi pudingtortánkat a TV2 arcába nyomjuk - többfele, úgyhogy félő: elvész a tortába rejtett kiló jancsiszög. De azért kezdjük.

Van ugye ez A tűzgyújtó című film. A Stephen King nagyszerű regényéből készített még nagyszerűbb film, amelyben megcsodálhatjuk, milyen aranyos-kedves kislány volt Drew Barrymore, mielőtt közép-szar hollywoodi prototyúk lett belőle. Bárdos András dolga a Tények végén felvezetni a filmet, ám a film időközben (TV2-s ötlet?) A gyűjtogató címet kapta. Bárdos persze művelt ember, ő még a régi címmel ismeri. Nem tudtam nem észrevenni a jogos fintort, ami annak az aktusnak szólt, hogy egy klasszikus film címét is meg lehet változtatni, hogy ütősebbnek tűnjön. Ráadásul a gyűjtogató szó teljesen más dolgot takar, mint amit ki lehet hámozni a filmből. Három év múlva a Terminátornak lesz az a címe, hogy Acélszív, csak azért, mert közben felnő egy új, szellemileg droidszínter álló generáció, amelynek Schwarzenegger már csak egy elhízott politikust jelent.

De a film előtt ott az Aktív. Az a műsor, amelyben azt ecsetelik, hogy mit kell fogyasztania egy férfinak, ha azt akarja, hogy jó ízű legyen az ondója. Javallat: citrom, ananász, gyümölcsök, trendin: gyümik. Átfogó munka a riport, még a szakmát is megkérdezik. Hemzsegnek tehát a sztárnál sztárabb pornósztárnők, akik elhatárolódnak a pacalzabálóktól. (Szinte látom, ahogy Bárdos a Tények-végefőcím után becsukja a szemét, kibotorkál a TV2 hátsó kijáratához, és öklendezik a sötétben.) Szóval a pacal nem trendi. Te anyu, szólok a konyhába. Nézd

már meg, milyen szám van a képernyő sarkán, valamint tedd át teletextre, és nézd meg, mennyi az idő! A válasz: 12 év, az idő pedig: 19 óra 10 perc. Ennyit arról, hogy a gonosz ORTT hogyan szadizza (nem szadizza) a népevelő kereskedelmi tévéket. Pedig ők csak jót akarnak. Hogy együnk sok gyümölcsöt. Persze igaz, annál, aki normális családi életet akar élni, ezek a barmok már rég kicsapták a biztosítékot. De azért én még mindig megnézném ennek a Svábynak az arcát, amikor látja, hogy a tegyük fel 12 éves kislánya este hétkor apuka csatornája előtt ül, és művelődik. Úgy folyik a sok hasznos információ az aktív tudáshalmazába, mint a fincsi ananászos nem tudom mi a nem tudom hová.

De RTL-esek, nehogy röhögni merjete! A példás ex-családapa Stohl Bucit is elnézném, ahogy a gyerekeinek kommentálja a no-name szegálok és katók és nemtudomkik szójátékait, meg ahogy a paplan alatt reszelnek főműsoridőben. Mert nevezett úr egyszer tényleg azt mondta, hogy a gyerekei szeretik a ValóVilágot. Akkor nézzétek, állatok. És kívánom (kívánni se kell, hiszen magába a helyzetbe van kódolva), legyenek a gyerekeid olyanok, mint azok, akiket nézetsz velük. Abban is biztos vagyok, hogy nem fogod őket megzavarni holmi művészi karrier tényével. Adigra ugyanis vagy egy kisvárosi színházban játszod a valamikori fővárosi színészt, vagy huszonegyezel koradélutáni kvíz-műsorokban. – S.H.

Ezeket is itt, ni. Hideg eső esik, nyákos lesz tőle minden, a villamos tele van, párasodik az ablak, vízcepek gördülnek le a falon, kezdődő emberszag, igazi monszun. Mintha Rangoonban tujáznánk. Be vagyunk szorítva a lépcsőhöz, néha óvóan az orrunk elé emeljük a sálunkat: a mekis sültkrumpli és az izzadság elegyből kialakuló hajléktalanszagunk lényegesen vonzóbb, mint némelyik utastársunk illata. Mellénk sajnálatos módon két fiatalember keveredett, akik azonnal igazolják összes előítéletünket és a Zöldtaknyi Tézis műhelymunkáit: ordítva beszélgetnek, az egyiknek lófarka van, mint szegény *Budaházy* Györgynek, a másik pedig Che Guevara-pólót hord. Félre ne értsük egymást, szeretjük mi, ha más is megmondja a frankót, totalitáriánus eszmék hirdetői nekünk is vannak a ruhatarunkban, és vagyunk olyan bátrak, mint *Bakács Tibor Szikora* Robival szemben a *Megasztár*-ban. Amikor *Reményi-Schneller* Lajos ábrázoló pólónkban lementünk a Ráckertbe, a franc se tudta ki volt ő, de ha rákérdeztek volna, nyugodtan említjük, hogy ez csak egy poén, posztmodern utalás, de hogy azonosulunk mi Lajossal. Közben meg jól a markunkba göcögünk, mert igen. Haha. De Lajosunk legalább nem járt Kenyába vadászni.

„Mer’ tudod, vazze akárhogy el van ez bűjtatva demokráciába, ez csak egy diktatúra. A termelőeszközök, na azok diktálnak. A szavazás szart sem ér. És ha nagyon ugárnál, azért ott vannak a zsernyákok, hogy megvédjék a burzsujokat” – hüha, gondoljuk, nehogy a két fiatal felfordítsa a villamost és felszedje az utcaköveket – bár mi még sose láttunk kardlapozást közletről. „Ja” – mondja tisztán, érthetően a ló-

Oli bácsi megmongya a frankót

A középosztályról

A kamaszkor hazugság. A szimatszatyor/sportcipő/amcsi film-lobbi megvette kilóra Freudot, aki kidolgozta nekik a tézist, hogy a gyerekkor meg a felnőttkor között van valami, amikor az átlagnál zsírosabb az ember arca, hülyébb a hangja és minden vágya az, hogy motorozhasson, illetve tipi-tapi dínóba keveredhessen Jutkával a béből. A lobbisták kipenggették Siegmundnak a pénzt, és vadul elkezdtek erre a korosztályra izzítani, volt fókuszcsoport, meg ami kell. Ezt a tézist a pesterzsébeti Zöld Takony matrészeg csaposnőjének, Klárikának magyarázta el egy hódolója, s mink üstöllést az új eszme hatása alá kerültünk, azóta nézünk gyanakodva minden kamaszt, a manipuláció áldozatait.

farkas és gyorsan ötágú csillagot kanyarít ujjával a párás ablaküvegre. „A középosztály ab ovo fasiszta” – teszi hozzá magyarázólag. Halkan sikkantunk: istenem, még sohasem láttunk fiatal leninistákat. Az idősebbek meg a Szabadság halálózasi rovatában vannak. Aztán rápillantunk a csegevarás bördzsekijére meg a hátizsákjára, és látjuk, hogy ezek a rohadt középosztálybeliek megpróbálják korrumpálni a forradalom harcosait is, mé-

» *Halkan sikkantunk: istenem, még sohasem láttunk fiatal leninistákat. Az idősebbek meg a Szabadság halálózasi rovatában vannak* «

regdrága jakót vesznek nekik, meg ilyenek. Szemetek.

Ráadásul a munkásdemokrácia egyszerű katonáinak nap mint nap az ellenség barlangjába kell járniuk az 59-es villamoson, a tizenkettedik kerületbe. Szinte várjuk, hogy a két nagyszerű harcos felemeli a porbahullt zászlót és éjszakai buszjáratot követel az összes budahegyvidéki munkásnak. Persze meglepetésünk csak

viszonylagos, ahhoz képest amikor azt olvassuk a hülyék lapjában (szerzőnk itt a Népszavára gondolt – a szerk.), hogy a magyar középosztály Akabában nyaral, megérdemlik a megszorításokat, vagy Gyüresány „Bigbird” Ferenc arról dumál, hogy a szegények finanszírozzák a gazdagok meg a középosztálybeliek spekulatív célú ingatlanvásárlását. A burzsujokét, kvázi. Fel lehet szívni magunkat erre, persze, hogy a nénikéjét a gyerekbarát villanykapszolónak, ki a franc adójából lesz az, de minek: az olyan végtelenül magyar, úgyse volna semmi haszna, csak a gyógyszerkassza nyerne azon is. Elgondolkodott-e már némelyik kormányzati tényező azon, hogy van-e középosztály Magyarországon? *Béki* Gabrielának meg más jeles szociálpolitikusoknak van erre is válasza, aki 1 millió 950 ezer forint felett keres, annak nem jár adójóváírás, mert az már gazdag. Burzsuj. Ez akár havi százezer forintos nettó jövedelmet is jelenthet. Európaiul: kevesebb mint négy-

száz eurót. Aki négy misi felett kaszál évente, az nem kap a lakáshitel törlesztése után adókedvezményt: nettó száznyolcvanat keres, majdnem hétszáz eurót, ő is egy népellenesség. És vajon mennyien keresnek ennyit? Magyarországon életforma-középosztály működik: jó csomó ember vért izzad azért, hogy fenntartsa annak a látszatát, ami Nyugat-Európában valamiféle alsó középosztályi életvitelt jellemez. Nem a második autó a kérdés a legtöbb helyen, hanem a nyelvtóra a gyerekeknek, az évi egy nyaralás, a kötelező felelősségbiztosítás, könyv- és újságvásárlás, esetleg internet-előfizetés. És van másod- meg harmadállás, bétőzés és korai gyomorfekély, meg hajnalban körmölt pluszmunka. Ki a büdös franc miatt élünk így? A miniszterelnökünk megmondta: nem dolgozunk eleget. Kösz, főnök.

Közben megnyugszunk. Forradalmáraink átváltottak a csajokra, a balosoknak is van libidójuk, ez jó. Ordítanak ugyan,

» *Ráadásul a munkásdemokrácia egyszerű katonáinak nap mint nap az ellenség barlangjába kell járniuk az 59-es villamoson, a tizenkettedik kerületbe* «

és a villamos is végtelenül hosszú ideje áll a lámpánál, de nem túsztatnak tovább.

Egy reményünk lehet: az olyan jelentős közgazdasági gondolkodók, mint például *Horn* Gyula egyes állításai ellenére soha nem a vagyonadó fogja kihúzni egy ország gazdaságát a bajból, a rosszul élők meg éppen hogy nem tudnak eleget befizetni. Az adók javát a középosztály fizeti be, legalábbis normális helyeken. És aki fizet, az pöcögtetni is szeret, s nem szereti, ha fikázzák a zenei ízlését.

Vigyázzunk, mert nyílnak az ajtók. – TVISZT OLIVÉR

Wertheim László Máttyás a meditációról, a divatról és a szembeúszás szükségességéről

Állandó párbeszédben

Ferences szerzetesként hittan csoportokat vezet, tábort szervez, hajléktalanon segít vagy éppen Kárpátalján lelkipásztorkodik Wertheim László Máttyás, akivel a közelgő húsvét alkalmából hitrejutásról és a krisztusi tanítás érvényességéről beszélgettünk. Az interjú során szóba kerültek azonban az üzleti életben szerzett tapasztalatok és A passió című film tanulságai is.

– Ön éveken keresztül egy ma is divatos, és a fiatalok körében sikeres divatmárka egyik vezető tervezője, irányítója volt. Mi vonzotta ehhez a világhoz, a divat, a kreativitás világhoz?

– Az öltözködés szerintem kommunikáció is, a kommunikáció bármilyen formája azt szolgálja, hogy rajta keresztül eljussak a másik emberig, illetve a másik emberbe. Azóta használjuk például a beszédet, mióta abbahagytuk egymás kurkászását. Az igényünk pedig megmaradt arra, hogy egymással foglalkozunk, mert csak olyankor érezzük igazán, hogy létezőnk térben és időben. Mivel ma már nincs időnk arra, hogy napokat bolházzuk a másikat, ezért gyorsabb, hatékonyabb rendszereket alakítottunk ki. Véleményt alkotunk, információkat közlünk, az öltözködés szintén információkat adhat rólunk, ha akarjuk. Alapvetően jelzi nemünket, állapotunkat, életkörülményeinket, irányultságunkat. A divatcég, amelyben sok éven keresztül örömmel dolgoztam, speciális fiatalok csoportjához szólt. A semmiből indulva hoztuk létre a termékcsaládot, és rövid idő alatt tízszeresére növekedett a forgalom. Ruhaipari mérnökként én elsősorban szellemi tőkét fektettem a vállalkozásba.

– Adott tehát egy rendszerváltás utáni sikertörténet, mi kész-

tette Önt arra, hogy lassan feladva mindent, ami addig fontos volt, teljesen más irányba vigye az életét?

– A hite mélyülésével az ember egyre kevésbé érti, hogy mi alapján döntött annak idején. Visszatekintve úgy látom, hogy sorsom alakulásában meghatározó volt a nyitottság és az apró útjelzők szerepe. Hitrejutásomat találkozásaim alakították, fontosnak tartom, hogy tanúságot tett emberekkel voltam katoná, olyanokkal, akik életükkel mutattak példát, s akik már egy bizonyos keresés után voltak. Mindenki, aki veszi a fáradságot, nem adja föl és keres, többre vágyik, alapvetően föltételezi: kell, hogy legyen valami értelme az életünknek. Ez azonban nem egyszerű, mert keresésünkben könnyen megalkuszunk valami pótlékkal, ami rövid időre megteszi hatását. Az öröm érzetének nyilván megvannak a biológiai feltételei is, hiszen az agyunk képes anyagokat termelni. Amikor ezt már nem tudjuk természetesen előidézni, pótszereket viszünk be a testünkbe. Az életemet eldöntő találkozások előtt sajátos világképem volt: bár megkereszteltek, de nem gyakorló családban nőttem fel, úgy véltem, hogy Isten azért van, mert az embernek szüksége van rá. A katonaságig nem olvastam a Szentírást; a rend-

„Hitrejutásomat találkozásaim alakították”

szeres olvasást követő lépés az volt, hogy elkezdtem imádkozni. Az imádsággal elindul egy párbeszéd Istennel, ami jó esetben állandó. Ebben a párbeszédben idővel kikristályosodnak dolgok, amelyek arra visznek egy embert, hogy eldönti: ezt a párbeszédet ebben a formában, ebben a szolgálatban tudja elképzelni. Jézus nem a langyosságra tanított minket, hanem arra, hogy radikálisan vállaljunk fel bizonyos dolgokat. És ez a döntés, ez a felvállalás azzal is jár, hogy mindennapi életünkön is változtatni fogunk: nem kell feltétlenül mindig mindenből a legtöbbet és azonnal akarni. Mobiltelefont, autót, bármi más státusszimbólumot cserélgetni, csak az újdonság varázsa miatt. A krisztusi tanítás szerint való élés az önkorlátozást is jelenti.

– Hogyan lehet ezt a tanítást érvényesen felvállalni és továbbadni a fiataloknak?

– Nagyon nehezen vállaljuk fel a szembeúszást – és ezt magamra is értem. Nem merjük végiggondolni, hogy abszolút az ellenkezőjét kellene tenni annak,

amit teszünk. Sok fiatalon azt látom magam körül, hogy szeretik a munkájukat csinálni, s naponta 12-14 órát dolgoznak. Nem látják: hosszútávon ez az élettempó a családokat, a baráti közösségeket, sőt a belső, lelki életet is szétzüllesztí.

– Mit tehet ilyenkor egy hittan csoport-vezető vagy lelkigondozó szerzetes?

– A befelé fordulás, az önmagunkra és közösségünkre figyelő lelkigyakorlat nagy segítség lehet. Ha egy fiatal ember kiszakad a napi hajtásból s egy beszélgetésből, sportból álló hétfévégén keresztül próbál töltekezni, akkor elkezdődhet a pozitív folyamat. Ha ez hiányzik, akkor egy idő után könnyen elkövetkezik a nihilizmus, amely már az ateizmusnál is súlyosabb, mindet tagadó, kiégett állapot. S hogy ez ne következzen be, abban nagyon fontos szerepe van a sportnak, nem szabad azt a hibát elkövetnünk, hogy csak a lelki egészségre figyelünk.

– A húsvét előtti időszakra időzítették A passió című film bemutatását. Hogy látja, segíthet ez a műalkotás a hitrejutásban?

– Fel lehet fogni ezt a filmet egy meditáció megjelenítéseként; van, akit továbbsegít ebben a meditációban, s van olyan, aki visszatér vagy elkezd meditálni. Számomra fontos kérdés, hogy akik csinálták a filmet, imádságos lélekkel dolgoztak-e. Nyilvánvaló, hogy az amerikai filmekből megszokott hatásokkal is dolgozik a film, de ha valami miatt sikeres, akkor nem annyira a képi és hangeffektek miatt az, hanem a lelkülete miatt. Szerintem nem igaz, hogy realizisztikus Mel Gibson alkotása: a filmben szereplők a Szentírás nyelvén szólnak, amely rengeteg eszközt, metaforát, szimbólumot használ, hogy elmondja a Megváltó történetét. Innentől kezdve bármilyen túlzás lehet művészi eszköz, s szerintem ebben a film mértéktartó. – ABLONCZY BÁLINT

Április 15-ig még
1400 Ft az éves előfizetés!

CSAK A BÁRÁNYOK HALLGATNAK!

Rendelje meg most az Ufit!
Megrendelem az **Utolsó Figyelmeztetés** című újságot.

Név:

Város: Ir. szám:

Cím:

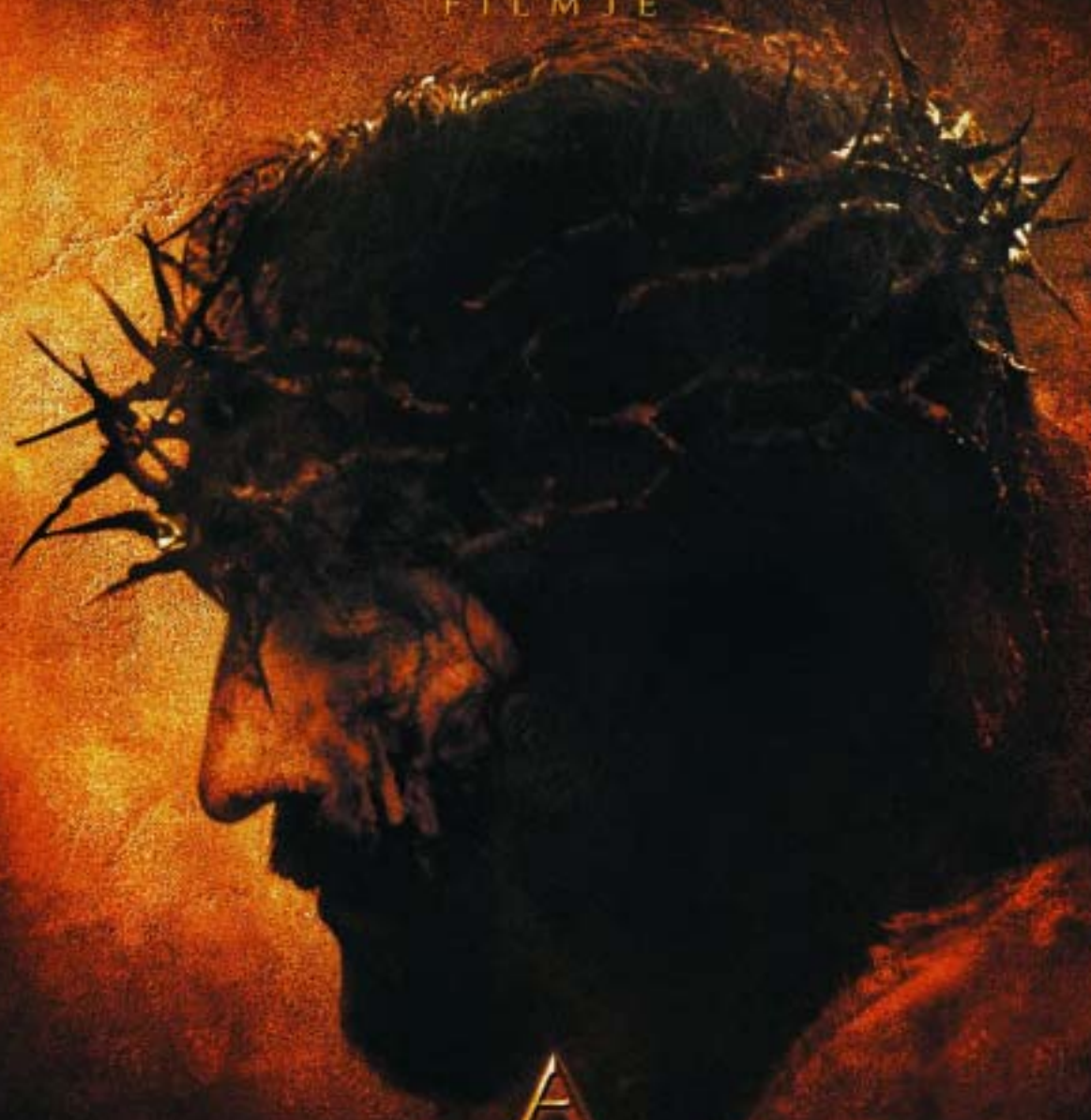
A megrendelőlapot az alábbi címek valamelyikére kérjük eljuttatni:
Utolsó Figyelmeztetés, 1462 Budapest, Pf.: 536. • Tel./Fax: 1-266-6590 • Az újság megrendelhető az Utolsó Figyelmeztetés honlapján: www.ufi.hu, valamint normáldíjas SMS-ben, a 06-20-588-1205-ös számon is.

Az újság előfizetési díja egy évre: 2000 Ft.

Az új nemzedék lapja • VI. ÉVF., 4. SZÁM, MEGJELENIK HAVONTA • Főszerkesztő: Hegedűs Zoltán • Főszerkesztő-helyettes: Ablonczy Bálint • Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Ákos, Benkő Levente, Czotter András, Névai Gábor, Rumi Tamás, Novák Tamás, Szilver Ottó • Olvasószerkesztő: Nagy Zsolt • Fotó: Késmárki Péter • Felelős kiadó: Verba Volant Kft. • Szerkesztőség: 1462 Budapest, Pf.: 536. • Tel./Fax: (1) 266-6590 • www.ufi.hu • mail: szerkesztoseg@ufi.hu • Szerkesztőségi titkár: Márvány Miklós • ISSN 1587-9097 • Lapterv, nyomdai előkészítés: Artinpress • Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató • Internet: www.szikralapnyomda.hu • E-mail: info@szikralapnyomda.hu.

MEL GIBSON
FILMJE

A
PASSIÓ

JIM CAVIEZEL

ICON PRODUCTIONS PRESENTS ICON A FILM BY MEL GIBSON WITH JIM CAVIEZEL, THE PASSION OF THE CHRIST, YANICKA BELLISS, ANNA MORGENSTERN, SERGIO RUFINI, SHARA FROHN, JOHN DENNEY
DIRECTED BY MEL GIBSON COSTUME DESIGNER FRANCESCO FERRERI EXECUTIVE PRODUCERS CALVIN DESCHANEL, ENZO SISTI PRODUCED BY MEL GIBSON, BRUCE DAVEY, STEPHEN RICEVEY
SCREENPLAY BY DENIS FITZGERALD, MEL GIBSON, MEL GIBSON

BUDAPEST FILM

 [origo]

www.iconproductions.com

www.budapestfilm.com

www.budapestfilm.com

MÁRCIUS 25-TŐL A MOZIKBAN!

